

Univerzita Pardubice

Filozofická fakulta

Punková subkultura a politická angažovanost

Tomáš Beránek

**Bakalářská práce
2015**

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Beránek**
Osobní číslo: **H09087**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Název tématu: **Punková subkultura a politická angažovanost**
Zadávající katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Ve své bakalářské práci zaměřené na téma Punková subkultura a politická angažovanost seznámíte čtenáře s punkovou subkulturou, řešíte její vliv na společnost. Práce je rozdělena na dvě části - teoretickou a praktickou.

Teoretická část se zabývá vysvětlením pojmů spojených s mým tématem a obecným seznámením s punkovou subkulturou.

Praktická část je pro mou práci stěžejní. Aplikuji zejména metodu zúčastněného pozorování, kvalitativní výzkum s nestrukturovanými a polostrukturovanými rozhovory. Co je cílem mé bakalářské práce - výzkumné otázky: Může se v punku odrážet politická angažovanost? Lze vnímat punk jako angažované umění, kulturu? Existuje politická angažovanost skrze hudbu a punkovou scénu?

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Kromě knih budu budu čerpat z různých webových stránek, blogů, fór, rozhovorů a dokumentů s punkovou tematikou.

Knižní zdroje:

Gilbert Pat., Smrt nebo sláva.

Fuchs, F., Kytary a řev, aneb co bylo za zdí, Black point, 2002. HEBDIGE,

Dick, Subkultura a styl, ŠVAMBERK, Alex. No Future. HAUBERT, Jan.

Hluboká Orba aneb 20 let Visacího zámku. VOSTŘESZ, Aleš Alex. N.V.Ú.

Z celejch Beatles mám nejradši Napalm Death.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.

Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **22. října 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2015**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

 Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
532 10 Pardubice, Studentská 84

PhDr. Michal Tošner, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30.3.2015

Tomáš Beránek

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce doc. PhDr. Oldřichu Kašparovi, CSc. za jeho odborné konzultace a věnovaný čas. Dále bych rád poděkoval všem mým respondentům za ochotu při poskytování cenných rozhovorů, díky kterým mohla vzniknout tato práce. Rovněž chci poděkovat svým nejbližším za podporu.

ANOTACE

Ve své bakalářské práci zaměřené na téma punková subkultura a politická angažovanost seznamuji čtenáře s punkovou subkulturou a řeším její vliv na společnost. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou.

Teoretická část se zabývá vysvětlením pojmů spojených s mým tématem a seznámením s punkovou subkulturou od kořenů po současnou scénu.

Praktická část je věnována kvalitativnímu výzkumu s řízenými strukturovanými rozhovory a okrajově je v ní použita i metoda zúčastněného pozorování.

Za cíl si bakalářská práce klade odpovědět na otázky: Může se v punku odrážet angažovanost? Lze vnímat punk jako angažované umění, kulturu? Objevuje se politická angažovanost v hudbě a punkové scéně?

KLÍČOVÁ SLOVA

Punk, politika, politická angažovanost, subkultura

TITLE

Punk Subculture and Political Involment In It

ANNOTATION

In my Bachelor thesis, which focuses on the theme of the punk subculture and political involvement, I acquaint readers with the punk subculture and explore its impact on society. The thesis is divided into the theoretical and the practical part.

The theoretical part explains the notions related to the topic and introduces the punk subculture from its origins up to the present.

The practical part is devoted to the qualitative research where methods of structured interviews and also the participant observation were used.

The Bachelor thesis aims to answer the following questions: Can involvement be reflected in punk? Is it possible to perceive punk as involved art and culture? Does political involvement appear in music and the punk scene?

KEY WORDS

punk, politics, political involvement, subculture

Obsah

1 ÚVOD	8
2 HODNOCENÍ ZDROJŮ INFORMACÍ	9
3 ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMŮ	11
4 SUBKULTURA A JEJÍ VČLEŇOVÁNÍ DO DOMINANTNÍ KULTURY	14
5 KOŘENY PUNKU – VELKÁ BRITÁNIE	15
5.1 SEX PISTOLS	15
5.2 THE CLASH	19
6 PUNKOVÁ SUBKULTURA V ČSSR	22
6.1 HUDEBNÍ VLNY A ZAČLENĚNÍ PUNKU	24
6.2 CESTA K PUNKU	24
7 SOUČASNÁ SCÉNA A POLITIKA	27
7.1 ZAHRANIČÍ	27
7.2 NAŠE SCÉNA	29
7.2.2 <i>Plexis</i>	30
7.2.3 <i>Pipes and Pints</i>	31
7.2.4 <i>Visací zámek</i>	33
7.2.5 <i>Totální nasazení</i>	34
7.2.6 <i>SPS</i>	35
7.2.7 <i>Nežfaleš</i>	36
8 PUNK ŘÍKÁ NE	37
9 SROVNÁNÍ SOUČASNÉ ANGAŽOVANOSTI A KOŘENŮ	38
10 PUNK JAKO ANGAŽOVANÉ UMĚNÍ	39
11 METODOLOGIE	40
12 POZOROVÁNÍ ROZHOVORŮ	41
13 ZÁVĚR	48
14 POUŽITÉ ZDROJE	49
14.1 TIŠTĚNÉ ZDROJE	49
14.2 INTERNETOVÉ ZDROJE	50
SEZNAM PŘÍLOH	53

1 Úvod

„Punk is dead“ je fráze, která je daleko od pravdy. Mnoho lidí sice trpí utkvělou představou, že punková subkultura a její hudba jsou záležitostí minulosti, ale současná hudební scéna dokládá opak.

Mnoho hudebních směrů a s nimi spojených subkultur bylo reakcí na soudobou společnost. Blues vyjadřoval nešťastný život černochů, hippies se snažili najít svobodu ve společnosti svázané pravidly a hnané do nesmyslných konfliktů, punk je revolta. Je to touha po svobodě a nemilosrdná kritika. Zrodil se s cílem vyjadřovat se k politice a tento jeho smysl nikdy zcela nezmizel. Politická témata najdeme u všech velkých punkových kapel, ale i u kapel lokálních. Je to základní kámen celého hnutí.

Důvodem volby právě punkové subkultury je mé osobní dlouhodobé spojení s touto scénou. Tento fakt poskytuje jedinečnou možnost objektivizovat mé vlastní zkušenosti a postřehy i využít jich při práci. Samozřejmě to obnáší nutnost vyvarovat se příliš subjektivního pohledu na daná témata. Toho je třeba především v praktické části během korigování rozhovorů s jednotlivými respondenty.

Teoretická část práce je věnována definici celé subkultury a pojmů, které jsou s ní spojovány. Základem budou kořeny punku ve Velké Británii a politická témata velkých punkových kapel, jako Sex Pistols, které definovaly žánr. Pozornost bude věnována také situaci punku v ČSSR, zejména jeho postojů a projevů v době normalizace. Poslední velká kapitola bude mapovat současnou českou i zahraniční scénu a témata, kterým se věnuje. Cílem je pokusit se definovat shodné body počátků punku a jeho současnosti, porovnat témata zahraniční a ryze česká.

Celá teoretická část je snahou o vyhledání určitých fenoménů, které budou následně potvrzeny nebo vyvráceny v části praktické

Praktická část bude vypracována pomocí metody zúčastněného pozorování, kvalitativního výzkumu a to s nestrukturovanými i polostrukturovanými rozhovory.

Cílem obou částí je najít odpovědi na otázky: Zda se v punku může odrážet politická angažovanost? Je možné punk vnímat jako angažované umění, kulturu? Existuje politická angažovanost skrze hudbu a punkovou scénu?

2 Hodnocení zdrojů informací

Primárním zdrojem informací k tématu je literatura. Základní knihou k tématu subkultur je kniha Dicka Helbridge Subkultura a styl, která přináší základní informace o fungování subkultur a jejich postavení vůči dominantní kultuře. Jednotlivé kratší studie se pak věnují nejčastějším městským subkulturám, jako jsou punk, hipsteři, beatníci nebo teddy boys. Je tedy velmi vhodná pro vytvoření ucelené představy o jednotlivých subkulturách.

Historie počátků punků v Británii je popsána v díle Burning Britain: historie punku ve Velké Británii 1980-1984 od Iana Glaspera. Jedná se o ucelené dílo, která podává detailní informace o tomto krátkém období. Širší informace o dějinách punku v Británii přináší kniha No Future! od Alexe Švamberka, která sice nepřináší tak detailní popis, jako předchozí kniha, ale zabývá se delším obdobím. Pro další informace o vývoji v Británii je možné využít jiné specificky zaměřené knihy, jako je The day the country died rovněž od Iana Glaspera, která se zaměřuje výhradně na anarchopunk v Británii.

Pro studium historických souvislostí v ČSSR je základním dílem kniha Byl to jenom rock'n'roll? hudební alternativa v komunistickém Československu 1956-1989. Tato kniha výborně propojuje politické a historické dění s tvorbou jednotlivých kapel. Zabývá se důsledky punkového postoje k životu, které mohl v soudobém Československu přinést. Alternativou je kniha M. Vaňka Ostrůvky svobody, která se rovněž zaměřuje na hudební alternativu v 80. letech, popřípadě studie Josefa Alana Alternativní kultura, která vyšla v Lidových novinách.

Pro získání základních informací o jednotlivých kapelách, před studiem samostatně zaměřených monografií je vhodné využít The encyclopedia of punk od Briana Cogana. Tato kniha ovšem slouží pouze, jako výchozí bod pro další studium monografií. Pro studium jednotlivých kapel je nejlepší možností využití monografií zaměřených přímo na ně. O skupině Visací zámek existují hned dvě knihy Hluboká orba aneb 20. let Visacího zámku od Jana Hauberta a Visací zámek zamklej na třicet západů od Antonína Kocábka. První z nich přináší pohled na první léta fungování kapely v kombinaci s postřehy z novějších koncertů. Publikace proto působí trochu chaoticky a je obtížnější s ní pracovat. Kniha Antonína Kocábka je založena na rozhovorech, přináší tedy mnohem více z názorů jednotlivých členů kapely, informace o nich a krátké popisy i komentáře k vybraným tématům. Obdobným zdrojem je publikace Aleše Alexe Vostřesze N.V.Ú, která je souhrnem historie, rozhovorů,

textů, historek a alb. Ve své podstatě kniha působí trochu, jako koláž, která ovšem podává velmi dobrý celkový dojem a přehled o kapele.

Pro zahraniční kapely existuje mnohem více dostupných monografií, obzvláště pokud se jedná o fenomény, jako Sex Pistols nebo The Clash. Je možné využít publikací o historii kapel jako je od Pata Gilberta Clash: smrt nebo sláva, která je průvodcem po změnách v kapele a jejím vlivu na společnost. Nejdetailnější informace k názorům jednotlivých členů je možné najít v jejich osobních biografiích např. od Johna Lydona Rotten: žádný Iry, žádný černý, žádný psy.

Nicméně pro studium nových kapel a především jejich textů je nutné využívat i internetové zdroje. U těchto zdrojů je ovšem nutné velmi pečlivě vybírat stránky a ověřovat informace. Nejspolehlivějšími jsou stránky samotných kapel, popřípadě stránky, které se věnují sběru textů písní a youtube. U těchto dvou je před užitím textu vhodné projít připojené diskuze, kde je na případné chyby v textu obvykle upozorněno. Tyto diskuze mohou být rovněž zdrojem zajímavé inspirace pro interpretaci textu. Internetových zdrojů bylo ovšem nutné využít i pro studium současných konfliktů a punkových protestů, jako je celá kauza kolem Pussy Riot. Ovšem zde je třeba věnovat detailní pozornost faktu, že informace, která je na internetu může být velmi zaujatá. Proto je nutné sledovat jak jejich příznivce, tak odpůrce, popřípadě konkrétní akce a vytvořit vlastní nezávislý názor.

Poslední možností jsou televizní dokumenty. I zde je nutné počítat s faktem, že se jedná o informace, které již byli interpretovány režisérem a scénáristou. Celý dokument se tedy může snažit vytvořit určitý pohled nebo dojem. Nicméně např. rozhovory v nich je možné využívat velmi spolehlivě, i když neznáme jejich formu před sestříháním. Pozornost je tedy nutné věnovat tomu, kdo a z jakého důvodu, popřípadě v rámci jakého projektu dokument produkoval. Za kvalitní je možné považovat dokumenty České televize, jako např. Kmeny. Existují ovšem i dokumenty jednotlivých kapel, ty ale mohou být mnohem více sugestivní. Příkladem je dokument Visací zámek 1982-2007, který je točen s typickým smyslem pro humor kapely a obsahuje řadu očividných mystifikací, které jsou ovšem zcela v jejím duchu.

3 Základní vymezení pojmů

Subkultura

Subkultur je celá řada a punk je jednou z nich. Proto, aby bylo vůbec možné punk pochopit, je nutné uvědomit si, co je subkultura. Její základní definici je možné najít v Sociologickém slovníku: „*kultura dílčí skupiny, která se více nebo méně odlišuje od převládající, většinové a „oficiální“ kultury. Příslušníci skupiny se mohou od většiny odlišovat sociálním postavením, věkem, povoláním nebo regionem (např. předměstí metropole). Škála projevů vyjadřujících distanci od převládající kultury je široká, od drobných změn až k radikálnímu popření (pak se mluví o kontrakultuře). Zcela izolovaná však subkultura není od dominantní kultury nikdy. Pojem subkultura se používá např. při zkoumání životního stylu skupin mládeže, určitých sociálních a etnických vrstev, protestních hnutí, hodnotových představ delikventů.*“ (1)

D. Hebride (2) definuje subkulturu jednoduše jako formu rezistence, která je nositelkou rozporu a námitek proti vládnoucí ideologii, která je vyjádřena skrytě stylem. Styl je tedy formou odporu pomocí symbolů, které vytváří určitou kódovanou odpověď na rozpory ve společnosti, ze společnosti je pak především vnímána kultura vyznávaná rodiči.

Punk

Prvním krokem pro definování mnoha pojmů je The Oxford Dictionary (3), kde pro punk najdeme více významů. Jedná se o výraz ze slangu pro nejhorší materiál, veteš nebo krámy, popřípadě mladé surovce a darebáky. V americkém slangu je pak punk označení pro příslušníka gangu, který je ztělesněním všeho, co většinová morálka vidí jako hrubé, nápadné a provokativní. Samozřejmě je to i označení fanoušků punk rocku, tedy směru, který obsahuje urážky, prvky násilí a šokující hudební i módní efekty.

Punk není možné vidět pouze jako hudební styl, je to spíše způsob života (viz obr. 1.). Této subkultuře a lidem, kteří ji vytváří, jde především o svobodu vyjádření vlastního názoru a postoji k tématům jako je rasová diskriminace, komunismus, politika, válečné konflikty nebo komerce. Pokud půjdeme do extrému, je možné říci, že punk stojí proti téměř „všemu“ (4). Tento odpor vyjadřuje hudba, která je základním stavebním kamenem celé subkultury. Hudba je založena na jednoduchých melodiích o několika akordech. Texty ve své

podstatě vyjadřují otevřený nebo skrytý nesouhlas, mohou být jízlivé nebo posměšné, velmi často jsou přímo ze života.

Anarchismus

Anarchismus je pojem, který společnost velmi často s punkem spojuje. Někdy se tyto dva pojmy v představách propojují. Politologický slovník definuje anarchismus jako: „*směru odmítajícímu jakoukoli politickou moc, vládu, organizaci atd., nepřátelsky zaměřenému proti státu. Základem anarchistického světového názoru je extrémní individualismus a subjektivismus odrážející zdánlivě bezvýhodné postavení některých vrstev maloburžoazie a dělnické třídy v podmínkách kapitalistické společnosti. Anarchismus nepopírá nutnost určité organizace společnosti, ale požaduje, aby tato organizace byla zcela svobodná, dobrovolná, bez uplatňování státní moci.*“ (5)

Punk sice vládu kritizuje a staví se vůči ní odporu, chce jí změnit nebo otevřít společnosti oči, ale ve své podstatě chápe potřebu její existence. Samozřejmě punk může zajít do extrému a přiklonit se k anarchismu. Tato hranice je velice tenká a obě subkultury se často prolínají.

Skinheads

Jedná se o druhé hnutí, které je s punkem velmi často spojováno, již od svých počátků. Hnutí skinheads podobně jako punk vzniklo v období modernizace a tím i změna trhu práce, tedy rovněž v době vysoké nezaměstnanosti. V tomto období vzniklo nové dělnické hnutí, které se velmi ostře vymezilo proti soudobým hippies a kladlo důraz především na svůj dělnický původ. Ten se snažili vyjádřit pomocí svého celkového vzhledu a oblečení. Jedná se o vysoké těžké boty, džíny, kšandy a bombery – vojenské bundy (viz obr. 2.). Některé prvky se mohou zdát s punkem podobné, ale celkové vzezření je jiné. Nejnápadnějším znakem skinheads je krátký sestřih. Na rozdíl od punku se skinheads o politiku nejdříve nezajímali, šlo jim pouze o vymezení se proti „vyšší společnosti“.

V současné době jsou skinheads spojováni s rasismem, ale ve svých počátcích hnutí takové nebylo. Hudba, kterou uznávali, byla často hrána právě černošskými muzikanty. Mezi lety 1972-1976 se jednalo o poměrně „němé“ hnutí, které o sobě nedávalo příliš vědět.

Skinheads zde tedy existovali ještě před punkem, ale k jejich obrození došlo ve stejné době, kdy se objevil punk v Británii. Hudba skupiny OI! propojuje obě hnutí, skins i punk. Po této obnově však došlo k jakémusi rozdrobení hnutí, ztratila se jeho původní jednota. V pouličních bitkách se tak někdy původní skinheads přidávali na stranu Teddy Boys, tedy prapůvodních nepřátel. Na stranu punku se naopak přikláněli novodobější anarchističtí skinheads, zřejmě

kvůli výtržnické pověsti punkáčů. Jejich část se nechala ovlivnit Národní frontou a profilovala se silně rasisticky. K definitivnímu rozdělení došlo v osmdesátých letech. Od té doby existuje mírná apolitická a antirasistická skupina skinheads. Jako součást hnutí berou politiku skinheads ovlivnění neonacistickými organizacemi (6).

4 Subkultura a její včleňování do dominantní kultury

Může se zdát, že punk jako velmi svobodomyšlná subkultura se mohl do dominantní společnosti včlenit jen velmi obtížně. Nicméně možné to bylo, díky procesu systematického přisvojování (33). V podstatě dominantní společnost zahladí nejostřejší rozdíly a zbytek absorbuje. Tak vznikne okázalá subkultura, která se spojuje s hysterickou vlnou v médiích. Reakce se přitom pohybují na celé škále od oslavování po dehonestaci. Mediální zviditelnění vede k zevšednění subkultury a je tak zmenšen její dopad. Stane se hnutím, které je začleněno do dominantní kultury.

Proces se děje pomocí dvou metod. Formou zboží, znaky subkultury se dostanou na trh jako produkty (34). První punkeři zastávali „Make your self“, ale fakticky si ani nemohli nic koupit. Druhou možností je ideologická forma, která obnáší „labelling“, tedy nálepkování. Lidé z punku se sami snažili vyčlenit, i díky přezdívkám (Rotten - Shnilý, Vicious – Zvrácený). Přezdívky najdeme i u mnoha současných členů subkultury. Média se snažila poskytnout jiný pohled na věc, proto přinesl pohled na punk, jako na běžnou část společnosti. Zobrazila je jako osoby s rodinami.

Podstatnou pro subkulturu je její autenticita. Rodí se z tvrdého jádra, které na sebe postupně nabalí další lidi, kteří ovšem původní styl pouze přijímají a kopírují. Nestáli a nepodíleli se na jeho vytváření. Každý člověk si projde obdobím vzdoru, ale ne každý u něj vydrží.

Někdo se se subkulturou ztotožní pouze pro zábavu, pro někoho se stane skutečným životním stylem. Žádná subkultura před punkem nebyla tolik rozvratná a extrémní. Ani punk sám již dál nemohl šokovat více, než ve svých počátcích.

5 Kořeny punku – Velká Británie

Poprvé byly s punkem v 70. letech 20. století spojovány skupiny The Ramones, Stooges a Iggy Pop (zdroj inspirace pro všechny generace punku). Punk má své počátky v newyorském klubu CBGB. Bylo to působiště umělců, kteří následovali básníky Beat generation (20). CBGB byl otevřený pro všechny, neohlížel se na jejich názory a vkus. Byla to ideální půda pro vznik nových hudebních stylů a tím byl i punk-rock. Přestože punk byl v Americe důležitým hnutím, daleko větší dopad měla jeho expanze do Velké Británie.

Scéna v Británii byla úplně jiná, měla jiné sociální a intelektuální zázemí. Současnou hudbou byli Queen a Pink Floyd se svou technickou dokonalostí a komplikovaností. Publikum punku byli lidé kolem 20 let, kteří byli nezaměstnaní nebo pracovali jako dělníci. Právě oni byli hluboce zasaženi hospodářskou krizí. Tato situace byla pro punk vhodnou živnou půdou (21). Vláda Margaret Thatcherové udala konzervativní směr politiky se zaměřením na střední třídu. Tradice a konformita byly pro nezaměstnané cílem pobouření. A punk byl jejich odpovědí.

V druhé polovině sedmdesátých let tak nastal absolutní boom. Vznikla vůbec nejznámější skupina Sex Pistols, ale také The Clash a Damned. Zájmu o tento styl využila média. Punkové kapely se tak prosazovaly na předních místech hitparád. Ovšem řada z nich musela být následně vyloučena, kvůli nevhodným textům.

Tím, jak rostla jeho sláva a tím i komerčnost, jako by punk ztratil svou duši. Proto rčení Punk is dead. Možná tomu tak skutečně bylo v Británii, ale vždy se najde místo, kde je revolta oprávněná a upřímně míněná. Právě v tomto období punk otrásl celou rockovou scénou a šířil se dál.

Ale není možné ignorovat fakt, že vznikl i pop-punk. Některé kapely jako Green Day nepřijaly punkový způsob života a jeho radikální postoje. Ano píseň American Idiot se může zdát kritikou společnosti, ale v podstatě pouze klouže po povrchu. Pop-punk je jakousi dekadentně zmutovanou verzí punku. Neznamená ale konec punku jako takového, ten dál existuje i ve své čisté formě. Punk je stále živí, pro ty, kteří ho chtějí vidět.

5.1 Sex Pistols

Tato legenda vznikla v Londýně v roce 1975. Její původní sestavu tvořili zpěvák Johnny Rotten, kytarista Steve Jones, bubeník Paul Cook a baskytarista Glen Matlock. V roce 1977 se zpěvu ujal Sid Vicious.

Je ohromující, že tato kapela existovala pouhé tři roky a vydala jen jedno album. Ale někdy je jedno album dost, aby pohnulo světem.

Jejich první singl je přímo příznačný „Anarchy in the U. K.“. Ano, to bylo přesně to, co Británie podle punkového hnutí potřebovala. Pokud se pokusíme srovnat Sex Pistols s ostatními punkovými kapelami, pak je nutné konstatovat, že skutečně uměli na své nástroje dobře hrát. To v tehdejšímu punku nebyla nutnost.

Publicitu si však získali především kontroverzním chováním, po vystoupení v pořadu Today je Daily Mirror označil za „Filthy and Fury“. Tyto excesy ještě zesílily po té, co odešel Glen Matlock a jako kytarista byl přijat Sid Vicious. Přijat byl díky své vizáži a názorům, protože on byl punk (22).¹

Skutečným punkovým manifestem je jejich druhý singl „God save the Queen“

---

¹ O tom, že jeho odkaz je stále živý, svědčí i fakt, že i u nás se každý rok konají punkové akce v den jeho úmrtí např. Úmrtí Sida Fest (23).

*God save the Queen
the fascist regime,
they made you a moron
a potential H-bomb.*

*God save the Queen
she ain't no human being.
There is no future
in England's dreaming*

*Don't be told what you want
Don't be told what you need.
There's no future
there's no future
there's no future for you*

*God save the Queen
we mean it man
we love our queen
God saves*

*God save the Queen
'cos tourists are money
and our figurehead
is not what she seems*

Oh God save history

Už samotný název je paralelou britské hymny a jeho užití je tedy kontroverzí, v tomto případě tou nejmenší. Celá skladba byla považována za útok na královnu Alžbětu II., byla vydána během 25. výročí jejího usednutí na trůn. Nutno přiznat, že to byl geniální tah manažera Malcolma McLarena, který také doporučil přejmenování z No Future!

Rozhodně je to velmi kritická píseň, jen názory na to, co kritizuje, se mohou lišit. První pohnutkou je vidět, jako zdroj nespokojenosti královnu Alžbětu II. Nicméně Rotten toto

*God save your mad parade
Oh Lord God have mercy
all crimes are paid.*

*When there's no future
how can there be sin
we're the flowers
in the dustbin
we're the poison
in your human machine
we're the future
you're future*

*God save the Queen
we mean it man
we love our queen
God saves*

*God save the Queen
we mean it man
there is no future
in England's dreaming*

*no future
no future
no future for you (24)*

tvrzení trochu poupravil. Kritika je zaměřena na královskou rodinu jako celek a nesmyslnou úctu, které se těší. Kritika vlády je zjevná, Anglii, která si ještě dobře pamatovala druhou světovou válku, muselo označení „fašistický režim“, tvrdě zasáhnout (25).

Píseň také dala vzniknout heslu No Future! Jeho použití zde je sice dvouznačné, mluví se o Anglii, která nemá budoucnost.²

Nahráno bylo i album Never Mind the Blloks v roce 1977. Je to i ukázka faktu, že Sid Vicious nebyl do kapely přijat pro hudební talent, jen kvůli nahrávání se ke kapele přidal Glen Matlock. Sid se neuměl ovládat a tento jeho nedostatek se projevil během tour v USA, kde udeřil fanouška. Jeho incidenty nakonec přiměli k odchodu i Johny Rottena. Tím kapela v roce 1987 ukončila svou existenci. Stala se legendou punku i díky tragickému konci Sida. Proběhla řada pokusů o její návrat, ale nikdy nebyly úspěšné.

Pokud chceme nějak zhodnotit Sex Pistols a punk, pak to zřejmě nejlépe udělal právě Glen Matlock.

„Cítili jsme se být sami sebou, byli jsme především Sex Pistols, za punk nás označili jiní lidé a až o roky později, kdy se punk stal hnutím....podle mě punk není vzhled nebo zvuk, ale stav mysli. Jacques Brel, Frank Zappa, Captain Beefheart nebo Jim Morrison taky uplatňovaly punkový přístup, který stojí na tom, že kladete otázky. Znamená to být moudřejší než většina lidí a umět číst mezi řádky.“ (26)

Zajímavý je i jeho názor na současnost punku

„Punková image se stala všeobecně rozšířenou a změnila se v pózu, takže kolem sebe skutečný punk nevidím. Každý chce být trochu rebelský, rebelství se ale stalo běžně rozšířenou hodnotou...K opravdovému vzdoru má dneska blízko už jen tvrdé jádro černých hip hopových kapel, což je dobré pro ně, ale už ne pro mě, protože já se s nimi nedokážu identifikovat, vidím v nich jen velkou bandu vzteklých lidí. A cítím paradox, všichni o hip hopu mluví, ale zachovávají si staré myšlení.“ (27)

---

² Aktuálnost celé skladby podtrhuje i fakt, že se jí dostalo dvou cover verzí od skutečně velkých kapel Anthrax roku 1985 a Mötörhead 2000.

5.2 The Clash

Jedná se o druhou velkou kapelu začátků punku, ale jejich kariéra byla podstatně delší se všemi výhodami i nevýhodami toho faktu. The Clash byli obdobně provokativní jako Sex Pistols, ale chyběla jim jejich sebedestruktivní tendence. Díky tomu dostali čas a možnost se vyvíjet. Od punkového vzteku se posunuli mnohem dál. Přesto se jedná o kapelu se silným levicovým postojem.

Jejich postoj dokonale vyjadřují dvě písně:

I'm bored with U.S.A, která je z prvního alba.

Yankee soldier

He want to shoot some skag

He met it in Cambodia

But now he can't afford a bag

Yankee a dollar talk

To the dictators of the world

In fact it's giving orders

An' they can't afford to miss a word

I'm so bored with the U...S...A...

I'm so bored with the U...S...A...

But what can I do?

Yankee detectives

Are always on the TV

'Cos killers in America

Work seven days a week

Never mind the stars and stripes

Let's print the Watergate Tapes

I'll salute the new wave

And I hope nobody escapes

I'm so bored with the U...S...A...

I'm so bored with the U...S...A...

But what can I do?

I'm so bored with the U...S...A...

I'm so bored with the U...S...A...

But what can I do?

I'm so bored with the U...S...A...

I'm so bored with the U...S...A...

I'm so bored with the U...S...A...

But what can I do?

Move up Starsky

For the C.I.A.

Suck on Kojak

For the USA(29)

Bylo by chybou tuto skladbu vnímat jako obyčejný hněv na U.S.A., šlo spíš o jejich kulturu, která se šířila všude kolem. Upozorňuje na soudobé problémy, které U.S.A. drží pod pokličkou např. závislost vojáků z Vietnamu na heroinu. A Amerika také samozřejmě ostře sankcionovala země, které se přidaly ke komunismu, který naopak Clash obhajují. Nemohli

při tom nezmínit Nixna a aféru Watergate. Zdůrazněn je pocit znučenosti z celého světa, ne jen U.S.A., není žádná alternativa, „co s tím máme dělat?“.

Clash se ovšem radikalizovali a jejich poslední album Cut the Crap je celé výzvou k povstání za radikální sociální změny. Aktuálnímu dění v Anglii se věnovala skladba This is England.

*I hear a gang fire on a human factory farm
Are they howling out or doing somebody
harm*

*On a catwalk jungle somebody grabbed my
arm*

*A voice spoke so cold, it matched the
weapon in her palm*

This is England

This knife of Sheffield steel

This is England

This is how we feel

*Time on his hands, the freezing in those
clothes*

*He won't go for the carrot, they beat him
by the pole*

Some sunny day confronted by his soul

*He's out at sea, too far off, he can't go
home*

This is England

What we're supposed to die for

This is England

And we're never gonna cry no more

*Black shadow of the Vincent, falls on a
Triumph line*

*I got my motorcycle jacket but I'm walking
all the time*

*South Atlantic wind blows, ice from a
dying creed*

I see no glory, when will we be free

This is England

We can chain you to the rail

This is England

We can kill you in a jail

*Hey, British boots go kick them and got
'em in the head*

*Police ain't watchin' the newspapers been
read*

*Who cares to protest here, to the eye like a
flare*

*Out came the batons and the British
warned themselves*

This is England

The land of illegal dances

This is England

Land of a thousand stances

This is England

This knife of Sheffield steel

This is England

This is how we feel

This is England

This is England (30)

Skladba je jasnou výzvou k povstání. Kritizuje především první roky vlády Thatcherové, násilí ve městech, vysokou nezaměstnanost, skomírající průmysl, rasismus, nacionalismus a korupci v policii, ale i válku na Falklandských ostrovech.

Joe Strummers to komentoval:

„Když jsme začínali, tak jsme byli hodně extrémní a hloupí. Neuvědomovali jsme si, co děláme. Neměli jsme ponětí, co se ve skutečnosti děje. Mohli jsme ty informace získávat nebo čerpat, ale byli jsme mladí a příliš hloupí na to, abychom pochopili realitu socialismu, jelikož jsme v tom systému nežili. Myslím, že nám trochu vymyli mozky, takže jsme byli velice, velice levicoví. Ted' už vím, že komunistickéj systém byl něco jako fašistickéj stát.“ (31)

Clash se na rozdíl od Sex Pistols museli vyrovnat s paradoxem, vzdání se od svých kořenů i fanoušků, už nebyli chudými chlapci. Přesto si dokázali původní pohled na svět uchovat. Clash se skutečně podařilo ovlivnit nejen hudbu, ale i média a politiku. Přidali se k takovým hnutím jako Rock proti rasismu a Antinacistická liga. Byli to multikulturalisté, kterým se tuto ideu podařilo předat mladé generaci. Udělali i několik protestních gest. Důležitá byla jejich účast na festivalu Us, která inspirovala několik dalších. (32)

6 Punková subkultura v ČSSR

Pokud se chceme věnovat punku jako subkultuře v ČSSR, pak si musíme uvědomit, že situace zde byla zcela jiná než ve Velké Británii. Anglie byla na rozdílnost připravená a uměla jí zvládnout. Koncem sedmdesátých let se punk rozšířil i v ČSSR. Jeho základní program odporu a revolty je schopný zaujmout jakoukoliv společnost a v ČSSR bylo proti čemu protestovat.

V osmdesátých letech se v ČSSR naplno projevovala krize společnosti, důvěra v socialismus a komunistickou stranu tak značně ochabovala. Bylo to díky čistkám, které proběhly v sedmdesátých letech. Ve společnosti došlo k velkému morálnímu úpadku, které dobře vyjadřuje heslo „Kdo neokrádá stát, okrádá svojí rodinu.“ Každý se snažil najít řešení po svém a tak došlo ke zvýšení užívání alkoholu a drog. S tím narostla i kriminalita (především u mládeže), vandalství a obecně hrubost společnosti. O to idealizovanější byla západní společnost, ochabla pouta mezi občanem a vlastí. Sílila touha emigrovat (7).

Společnost byla zakonzervovaná a jakékoliv změny probíhaly velmi zdlouhavě a s mnoha překážkami. Nebyla žádná veřejná diskuze, o problémech v ekonomice se mlčelo. Vše bylo řízeno dle rozhodnutí shora.

Tuto frustraci můžeme najít ve skladbě E! E Lidová demokracie:

*Jen my pořád stojíme, jak ty blbý ovce
a čumíme čumíme, jak to jde s náma z kopce,
ve svých prázdných palicích hledáme trochu světla,
trochu světla v temnotách a lidskýho tepla.
Vodkud fouká vítr, tam pošlou svůj plášť,
pod kterej si schovaj charakter a zášť,
jejich černý svědomí si stále mele svou,
že pro nás lepší zítřek a život budujou. (8)*

Musíme ovšem připustit i fakt, že společnost neměla dostatek objektivních informací. Tuto strategii zamlčování a mlžení nejlépe ukazuje situace kolem šíření informací o výbuchu jaderné elektrárny Černobyl. Mírně zvýšená radioaktivita byla zveřejněna až 5. května. Je pravou, že se jednalo o mimořádnou událost.

Vláda ovšem nemohla nijak zamaskovat obtíže, které občanům přineslo zpomalení růstu národního hospodářství během osmdesátých let. To se již naplno projevily důsledky nevhodného zaměření ekonomiky na těžký průmysl a nesmyslnost centrálního plánování. Následně se zpomalilo tempo růstu u národních důchodů a sektor služeb byl dlouhodobě zanedbáván. Centrální plánování ignorovalo růst centrální spotřeby a tím i nová odvětví jako elektrotechnika a obecně sektor spotřebního zboží. Objevil se tedy nevídaný paradox situace, kdy lidé sice měli peníze, ale neměli je za co utracet. Sehnat jakékoliv zboží bylo zdlouhavou záležitostí, bylo by možné říci, že národ žil ve frontě. Tato jednoduchá každodenní realita se promítla i do punkových textů:

U řeznictví velká fronta. Kýho d'asa!

Spousta lidí tady čeká na kus masa (9)

Nedostatek zboží samozřejmě dával moc těm, kdo měli vliv na jeho distribuci (10). Poprvé bylo přerozděleno na krajské úrovni, tedy si ho rozebrali příslušníci nomenklatury. Pak teprve přišlo zboží do prodejen, to ale neznamená k zákazníkům. Vedoucí obchodů a zaměstnanci provedli další přerozdělení. Pak teprve se ke zboží dostali zákazníci. Pro každou rodinu tedy mělo velký význam udržovat si co největší síři kontaktů – známých (11).

Peníze z takto vzniklé šedé ekonomiky tedy proudily k příslušníkům nomenklatury a jejich známým. Tato majetná vrstva tedy měla prestiž a peníze, a když její možnosti přístupu ke zboží byly rozsáhlejší než pro většinu obyvatelstva, ani tak je nemohla utratit. Svou pozici se samozřejmě snažili udržet a to později ovlivnilo i Sametovou revoluci (12).

To tedy byla společnost, ke které se nová generace stavěla do opozice. Tato generace neměla zkušenosti z války a padesátými lety. Bylo pro ni snadné porovnávat situaci se západem. Režim se mohl snažit přerušovat informační kanály, ale tato snaha nemohla být nikdy zcela úspěšná. Jednodušší byla situace v příhraničních oblastech, kde byl silnější signál pro sledování zahraničních programů i poslech rádií. Pokud lidé dostali možnost srovnávat, pak nemohl režim nikdy vyjít jako lepší alternativa. Lidem bylo jasné, že režim již neplní svou „společenskou smlouvu“ (13). A lidé si zvolili pasivitu, změnili své hodnoty. Stát zajišťoval životní standard a materiální jistoty. To základní měli a zdánlivě to vypadalo, že všichni mají stejně. Byla to doba unikání na chalupy, uzavírání se do malé bubliny, která umožňovala jistou míru seberealizace. Občan byl spotřebitelem, který neměl tendenci se bouřit, dokud byly jeho potřeby uspokojené. Ztratil se tedy i původní ideál komunismu. Šlo o rituály, člověk

se musel hlásit ke straně a znát Marxe i Lenina, ale jejich myšlenky a ideály se režim ani nesnažil prosazovat.

Jako každý režim, i v tomto případě bylo jasné, že klíčové je získat si a správně zformovat mládež. Dát jí ty správné vzory a způsoby chování. A v tom měla vždy velkou roli kultura, ta je velmi silným nástrojem propagandy. Tlak na děti byl vyvíjen různými organizacemi, jako byla Jiskra, Pionýr, Mládež v SSM a různé zájmové kroužky pod ně spadající.

Jenže s mládeží obvykle nemá tendenci přivírat oči a i ona si byla vědoma problémů ve společnosti. Rozpor mezi realitou a vyučovanými tezemi byl příliš markantní. Konečně v každé epoše se právě v tomto věku rozhoduje o budoucnosti člověka. Tato epocha ovšem upřednostňovala průměrnost, hlavně nevybočovat z řady.

Režim si mládež rozdělil na tu, kterou měl pod kontrolou právě v nějaké organizaci, tedy mládež organizovanou a mládež volnou, pod policejním dozorem pak byla mládež závadová.

Vznikala celá řada neoficiálních způsobů trávení volného času: shromáždění, koncerty včetně těch punkových, studentské semináře i skautské oddíly. Všechny pod hrozbou postihů jak v zaměstnání, tak i možností nepřijetí na školu (14). Není divu, že právě punk, který je zosobněním nezávislosti, svobodomyšlnosti, anarchie a apatie k materiálním hodnotám, byl pro mladou generaci v ČSSR tak lákavý. Tento hudební a životní styl s sebou sice přinášel přesun na okraj společnosti, ale jeho rebelantství a provokace, byli tím, po čem mládež toužila. Neviděli vlastní budoucnost v režimu. Heslo „No future“ jim tedy bylo velmi blízké.

6.1 Hudební vlny a začlenění punku

Režim měl svou oficiální kulturu, to ale neznamená, že žádná jiná neexistovala. Umění má neobyčejnou schopnost přežít. Tyto alternativní formy, byly vytlačeny z hlavního proudu a musely odejít do undergroundu. Alternativní hudební kultura se tak postavila režimu na odpor a nebála se ho kritizovat, byla tedy vysoce politizovaná a vedla zcela odlišný životní styl. Režim se samozřejmě bránil, až do osmdesátých let, kdy došlo k všeobecnému uvolnění demonstrovanému tím, že na Rockfestu pořádaným pod SSM vystoupily i kapely k režimu velmi kritické (15).

6.2 Cesta k punku

Alternativní scéna si musela projít vlastním vývojem. První kapely, jako Plastic People se snažili o apolitičnost a mimo hlavní proud byly vytlačeny režimem. Druhá vlna již konzumní

společnost odmítala, jednalo se hlavně o jazzové kapely. V osmdesátých letech se ve třetí vlně objevil punk. Jednoduše popisoval svět, takový jaký byl z pohledu mládeže. Punk nebyl jedinou částí Nové vlny, ta obsahovala i styly jako je pub-rock, reggae nebo novoromantismus. Důležité bylo zapůsobit i vizuálně a zaujmout textem. V dalším průběhu se scéna rozdělila do několika proudů a část kapel se snažila dosáhnout statusu legalizovaných a objevovat se na festivalech politické písně (15).

Punk tedy mohl těžit z prvních dvou vln undergroundu, lidí, kteří byli dostatečně myšlenkově otevření a zároveň již měli potřebné zkušenosti s opatřováním zahraniční hudby. K takovým průkopníkům patřila kapela Extempore. Punkové kapely tedy spolupracovaly s Jazzovou sekcí. V této době také vznikl Visací zámek, jeho publikum se ovšem stále sestávalo z nejrůznější směsi obecnstva, punkerů bylo zatím pomálu. Konečně ne všichni byli na punk připravení, pro někoho byly vrcholem rebelství Doors. Není také žádným překvapením, že jejich příznivci byli především studenti (16). A kapela obecně musela čelit tlaku režimu, ten se zachoval v dobové poezii:

*To už však dostala zlost
státní tajná bezpečnost
začla notně pikle kout
jak visáče odemknout
při májovém rokování
všichni fízli nachystání
areál školy obklíčen
záminku čekali jen (17).*

Skutečného rozkvětu však punk dosáhl po roce 1987, tedy v atmosféře uvolnění. Jeho centrem byla velká města. V těch dochází ke kumulaci problémů a je znásoben pocit odcizení.

Režimem byl lidem vnucován stereotyp, jak v televizi, tak v hudbě. Mladá generace tuto beznaděj pociťovala velmi intenzivně.

*Já když ráno brzo vstanu a okno si otvírám
tak sám sebe vidím v davu, jak tam tiše umírám
lidi kráčeť bez cíle, to každéj má svůj svět
já se vleču mezi nima, nedá se to vydržet*

*Nevidím peklo, zem, ani nebe
nevidím světlo, nevidím sebe
potácím se tmou barevnýho ticha
pohřební auto už pro mě jede (18).*

Punk byl možností, jak tomuto světu, této nudě uniknout. V punkové hudbě je nesmírná spousta energie. Dávala možnost se jednoduše vyřvat v textech, které přesně odpovídaly problémům. Dalším projevem byl i vznik poga, které punk skvěle doplňuje.

*Pogo mám rád
pogo to mi dává
pogo mám rád
pogo to mi nedá, nedá spát
Zmáčkni kytaru
a hrábni do bicích
tancuju v odpadu
po našich jadernejch hlavicích (19).*

Punk se odlišoval, odlišnost je jedním z jeho základních kamenů. Způsob oblékání, byl způsobem jak prezentovat své myšlenky a názory.

Zatím co, punk se mohl včlenit do kultury kapitalistického světa, pro režim u nás byl neakceptovatelný. Paradoxně právě tím se mu dostalo pozice, které mu zajistila úspěch. Byl revoltou, kterou společnost potřebovala. Říkal věci mnohem otevřeněji, než mohl kdokoliv jiný.

7 Současná scéna a politika

7.1 Zahraničí

Pussy Riot

Vzhledem k výrokům našeho prezidenta, u nás celá kauza dospěla do zcela nepochopitelných rozměrů. Musíme se proto oprostít od veškerého balastu kolem překladu jména kapely (navíc podobných dvojsmyslů v punku najdeme mnohem více např. Revolting Cocks).

Původní prohlášení

21. února 2012 pět členek Pussy Riot (kapela nemá nijak stanovený počet členek) v moskevské Katedrále Krista Spasitele odzpívalo punkovou modlitbu („Bohorodičko, vyžeň Putina).

*Matko boží, Panno, vyžeň Putina
vyžeň Putina, vyžeň Putina*

*Černý mnišský hábit, zlaté vložky
všichni farníci se plazí s prosbami
přízrak svobody na nebesích
Gay Pride je odeslána na Sibiř v okovech*

*Hlava KGB, jejich hlavní svatý
vede protestující ve vazební věznici
s dohledem
aby nebyl Nejvyšší uražen
Ženy musejí rodit a milovat*

*Do prdele, do prdele
Do prdele, do prdele*

*Matko boží, Panno, staň se feministkou
Staň se feministkou, staň se feministkou*

*Velebení prohnílych vůdců církvi
Průvod černých limuzín
Do školy se k tobě chystá kazatel
Běž na hodinu – přines mu peníze!*

*Patriarcha Guďaj věří v Putina
Kdyby raději, kurva, věřil v Boha
Pás panny vymění za schůzi
Na protestech je s námi Bohorodička
Marie!*

*Bohorodičko, Panno, vyžeň Putina
Putina vyžeň, Putina vyžeň (35)*

Kam směřuje kritika tohoto textu je zcela jasné. Kritizuje propojení ruské pravoslavné církve, prezidenta Putina, dalších významných politických představitelů a služby FSB. Dále se vyjadřují k těžké situaci gay komunity v Rusku. A samozřejmě propagují feminismus, který je stavebním kamenem celé skupiny.

V podstatě se jedná o velmi běžný punkový text, vládu kritizovali The Clash i Sex Pistols. V tomto tedy není nijak neobvyklý.

Následky

Kdyby s podobným výstupem přišla punková kapela v Británii nebo i u nás vzbudila by stěží něco víc než krátkodobý zájem médií. Z našeho pohledu by se jednalo u punkovou revoltu na místě, jako je chrám sv. Víta. Jistě akce by vzbudila pobouření u části věřících, ale přiznejme si, že naše vlast je zemí hluboce ateistickou.

Na celý problém tedy nemůžeme nazírat z pohledu našeho prostředí. Akce se odehrála v Rusku, kde má svůj smysl a význam. Přiznejme si, že dívky nemohly očekávat, že jejich akce nebude mít následky. To by v současném Rusku, které je prezidentským státem, byla velmi naivní představa. A dívky si toho byly dobře vědomy, konečně právě proti tomu protestovaly. Můžeme se tedy ptát po smyslu celé akce a dospějeme k poznatku, že získaly mediální pozornost a velký ohlas. Upřímně, kdo znal Pussy Riot a jejich akce před rokem 2012. Možná se chtěly stát jistým druhem mučednic. Podstatné je, že rozvířily diskuzi a to byl zevně hlavní cíl.

Bylo jisté, že se dopustily přestupku a zadržené Marija Aljochová, Naděžda Tolokonnikovová a Jekatěrina Samucevičová byly nakonec obviněny podle § 213 ruského trestního zákoníku. Akce byla tedy určena jako chuligánství s charakterem organizovaného zločinu (36). Problém s tímto obviněním tkívá ve faktu, že skupina nepoškodila žádný majetek a ani nikoho nezranila. Proto je v ruských médiích velmi často citováno poškození cítění věřících. Upřímně, to je fakt, který se jen velmi obtížně ověřuje nebo prokazuje. Pokud se podíváme zpět na text, není to víra sama, která je kritizována. Naopak se dovolávají pomoci z nebes, to že Panny Marie, je dáno feministickým laděním skupiny. Kritizují vztahy v církvi a její organizaci, upřímně to dělal i Martin Luther nebo Jan Hus (i když oba na katolické straně). Podobné vztahy a provázanost jsou dlouhodobým problémem, na který je třeba poukazovat, ovšem za cenu hněvu těchto autorit.

Odezva

Z Pussy Riot se u nás stalo politické téma, jedno z mnoha témat ve hře. Pokud chceme hledat autentické reakce je lépe podívat se na události, které se udály bezprostředně po akci a spíše do světa muzikantů než politiků. V ČR je ještě stále v živé paměti jednání předchozího režimu, máme proto pochopení pro podobný druh odporu. Můžeme ho považovat za velmi radikální, ale taková už je podstata punku. Podporu jim na festivalu *Už zase zavírají muzikanty* vyjádřily i nepunkové kapely, jako jsou The Plastic People of the Universe.

Nejlépe tento vztah charakterizuje fakt, že skupině byla v roce 2014 udělena Cena Václava Havla za kreativní disent (38).

7.2 Naše scéna

7.2.1 N.V.Ú.

Počátky skupiny jsou spojeny s Hradcem Králové. Jejich název se dočkal mnoha různých interpretací, ale původní je Nepřichází v úvahu (jinak např. Nápravný výchovný ústav). Jejich první nahrávky nebyly čistým punkem, ale myšlenkově i hudebně se k tomuto proudu kapela přičlenila již demo nahrávkou Obchází mě dokola (40).

I N.V.Ú, jako celá řada jiných punkových kapel si prošla obdobím, kdy nesměla hrát. Nicméně, byla řada způsobů, jak hrát pro veřejnost bez oficiálního pořadatele a především bez absolvování přehrávek. Jednou z nich bylo hraní na svatbách (42). Je trochu paradoxní, že tyto přehrávky N.V.Ú. absolvovali, aby v listopadovém nadšení mohli hrát s jistotou úředního povolení. Jednalo se sice ještě o totalitní systém, ale komise již byla složena ze zcela jiných osob (43).

Rudý-hnědý

60 let uplynulo

Už jsou tady zas

Jich se to netýkalo

Tak chtěj vrátit čas

Zpochybňujou pravdu

Píšou si dějiny

Obhajujou vraždy

Že boj je účinný

Boj je účinný

Kam ty vlaky smrti jely

Kdo byl jejich náklad

Jak to, že to zase bují

Jak tohle mám chápat

Co se tady posralo

A je jich stále víc

Pravý sračky levý hovna

Neděje se nic

Neděje se nic

Ref.:

Zase se to stalo

Mor se rozlejí

Rudej jako hnědej

To se mně snad zdá

Co se tady posralo

A je jich stále víc

Pravý sračky levý hovna

Neděje se nic

*Zase se to stalo
Mor se rozlejšá
Rudej jako hnědej
To se mně snad zdá
To se mně snad zdá*

Ref.

*Ein, zwei, drei, vier
Adin, dva, tri, čtyře
Ein, zwei, drei, vier*

*Kdo byl jejich náklad
Jak to, že to zase bují
Jak tohle mám chápat
Co se tady posralo
A je jich stále víc
Pravý sračky levý hovna
Neděje se nic
Neděje se nic
Neděje se nic
Neděje se nic, nic, nic, nic
Neděje se nic (41)*

Kam ty vlaky smrti jely

Jedná se o jednu z mnoha ukázek jejich štiplavých politických textů. Není komplikované rozklíčovat, že se jedná o kritiku fašistického a komunistického režimu. Podle skupiny byli oba režimy stejné.

7.2.2 Plexis

Jedná se o kapelu, která se vytvořila kolem frontmana Petra Hoška. Její první sestava, kde hrál i Jan Haubert z Visacího zámku se bohužel poměrně záhy rozpadla, nebyla to poslední změna sestavy. Kontroverzně působí fakt, že obdobně jako jiné punkové kapely i Plexis čelily tlaku ze strany StB, ale Petr Hošek je na seznamech Ministerstva vnitra vedený jako agent StB (45).

Televize

*Televizní noviny co nikoho nezajímají
Radši nikam nechoděj a jenom si doma
kecaj
Televizním šilencům přeje televizní doba
Televizní osoby televizní vykopávky
Televizní rozruch televizní spravedlnost
Televizní chaos a televizní pravda
Má svi televizní nadšení pro televizní
národ*

*Televizní pitomost znovu ale mizí maskou
Ničí zničí tebe televizí
Ničí zničí tebe televizí
Ničí zničí tebe televizí
Ničí zničí tebe televizní show
Televizní ksindl a televizní hrdinové
V televizi zůstali jen si vyměnili role
Televizní show zase znova přiděluje
Televizní prachy pro televizní hlasatele*

Není to zas nějaká televizní vojna

kouká

Televizní tajemníci televizní ostražníci

Ničí zničí tebe televizi ..... (46)

Televizní národ ten už zase kouká kouká

V této skladbě Plexis nekritizují politiku, ale společnost jako takovou. Společnost, která sama nemyslí a jen kopíruje názory servírované médii. Všeobecné znudění, které odvádí pozornost od skutečných problémů.

Petr Sid Hošek je českým žijícím zosobněním punku. Ne bez důvodu je jeho přezdívka odvozena od Sida Viciouse. Jejich přístup k životu je si velmi podobný. Hošek absolvoval 48 zlomenin, spí v oblečení do třetí hodiny odpoledne a pak odchází směr Zlé časy a Sud, někdy mezi tím vším dokáže stále koncertovat (44). To je punk, jak si ho zřejmě představuje většina společnosti.

7.2.3 Pipes and Pints

Původem pochází z Prahy a jejich hlavním znakem je kombinace punk rocku a dud. Jako jedna z mála našich kapel se od počátku zaměřuje i na zahraniční vystupování. Znakem tohoto nadnárodního charakteru je fakt, že post zpěváka zastává Sycó Mike, Američan, který žije v Praze (48). Tedy ani anglický zpěv nezapadá do tradiční české punkové škatulky.

Kapela je zapojena v hnutí Good Night White Pride, které je pro ni důležité svou myšlenkou antifašismu. Jasně se tak distancují od jakékoliv nálepky „nácků“. Neonacismus, rasismus nebo xenofobii kapela velmi ostře odsuzuje. Protože nebezpečí rozmachu neonacismu je podle Pipes and Pints stále aktuální problémem, jehož palčivost často připomíná Dělnická strana. Nebezpečí těchto radikálů přitom tkví v tom, že v současnosti se jádro mění na velmi vzdělané osoby, které před veřejností legalizují své názory. Pokud by ovšem bylo možné zakázat Dělnickou stranu, byl by to vhodný precedent i pro napadení legitimacy KSČM. Skupina se tedy nevyhraňuje pouze proti extrémní pravici. Skupina si uvědomuje fakt, že svým projevem může ovlivnit především mladé lidi. Snaží se své okolí inspirovat, ale sami sebe jako politickou kapelu nevnímají. Do hudby politika sice nepatří, ale kapela se zároveň může postavit za určitou myšlenku nebo zájem a využít svého vlivu (49).

Fight the Fight

Fight the rich tycoonity!

Fight the white supremacy!

Fighting wars captivity!

Fight against worlds poverty!

Fight the famine far away!

Fight the cheap hostility!

Your battling down my motivation

Don't fucking drag me down no more

I'm sick of your cheap conversation

I can't take it anymore

Your framing thoughts are circled in

Try to open up within

Don't vote for propaganda war

Be open-minded then you'll score

Fight the fight!

Fight the fight!

Fighting wars captivity!

Fight the famine far away!

Fight the cheap hostility!

Fight against worlds poverty!

Fight the rich tycoonity!

Fighting this society!

September carnivals in town

Bloody war zone empty town

The twilight zone took over now

A soldiers like a dollar bill

Families can't say goodbye

Just letters with cheap sympathy

God's warriors killing themselves

And snipers on the window sills (50).

Jedná se o jasný příklad toho, jak se skupina vymezuje proti neonacismu, jehož vliv nabírá na síle. Myšlenky neonacismu přitom považuje za omezené a násilí za koupené penězi.

Kapela je vzácnou ukázkou vzestupu punkrockové skupiny, která se dostala do mainstreamu. To je prostý důsledek jejich růstu a faktu, že si mohou dovolit spolupracovat s velkými jmény a vyprodávají velké sály. Výjimečný je tento případ tím, že punková subkultura kapelu po jejím vzestupu nijak neodvrhla, ale vnímá jí jako svou součást.

Nicméně již z prohlášení bubeníka skupiny Lukáše Vincoura je jasné, že skupina se velmi odlišuje pohledem na punk, jako takový. Z jeho pohledu je punk cokoli, co tak člověk cítí. N sám nejí maso, nepije alkohol a miluje punkovou hudbu. Je tedy vyznavačem straight edge. To je v ostrém rozporu s běžnou představou punku, který je na alkohol a drogy velmi zaměřen. Je to zvlášť kontrastní ke stavu Petra Hoška, který by měl ze zdravotních důvodů takto žít, ale nežije (44). Punk je tedy o svobodě a každý jí může najít v něčem jiném.

Jedná se samozřejmě o dva velmi extrémní přístupy, většina komunity se nachází na škále mezi nimi.

7.2.4 Visací zámek

Když si kapela prošla obdobím, kdy se od punku mírně odklonila k nihilismu. Byli to právě oni, kdo položil základ českého punku. Pokud jde o politické směřování skupiny, je možné je označit za anarchopacifisty. Snaží se o změnu a propagandu činem, ale násilí považuje za chybné. Je to tedy protiklad militarismu.

Punc zakázané kapely si získali vlastně hned na počátku kariéry, díky náhodě. První koncert byl zrušen z důvodu úmrtí Leonida Iljiče Brežněva a znovu byl ještě jednou přeložen z důvodu jeho pohřbu. Koncert se i díky této „reklamě“ rychle vyprodal (51).

Dopravní značky

Dopravní značky na ulicích pověšené

Ukazují nám co můžem a co už zas ne

Modrobílý šipky vyznačují nám cestu

My po ní jdeme radostně a bez protestu

Dopravní značky nepřipouští dvojí výklad

Začínáme si pomalu na ně zvykat

Barevný tabule jsou naším denním chlebem

A život bez nich představit si nedovedem

Zákazy vjezdu zákazy parkování

Zákazy stání zákazy zastavení

Jedosměrná ulice copak vy jí nevidíte

Jak do ní vjedete už se nikdy nevrátíte (52).

Jedná se o typické punkové vyjádření odporu vůči tupému stádu, které se nechá manipulovat někým nad sebou. Některé texty kapely nejsou zdaleka tak hrubé, jako u jiných punkových skupin. Jejich hlavním znakem je nadhled a smysl pro humor.

Skupina se musela vypořádat s černou distribucí desek, ale i působením StB (53). Dokladem dobrého smyslu pro humor je komentování činnosti StB, jako velmi kvalitních archivářů a fotografů, kteří jim pořídili mnoho skvělých dokumentů.

7.2.5 Totální nasazení

Kapela vzešla z punk-metalových základů. Obdobně jako Visací zámek se museli vyrovnat s vojenskou službou, která ovlivnila možnosti kapel skládat a hrát (54)

Zapomenutý sny

Když tě všichni kolem zradí Napospas jsou staří mladí

Ponechaný smečce vlčí Ne každý však jenom mlčí

Strach je vlastnost nejen lidská A když stvůra fašistická

Rozkopává dveří panty Probouzí kolaboranty

Jsou stovky nesplněných snů V pomníkách padlých hrdinů

V ztracených hrobech bez jména Spí věčný sen

Dali svůj život za tvůj smích V svých touhách nenaplněných

Co pro nás vůbec znamená Těch pár set jmen

Pryč ze státu udavačů Ruce v pěst jak Damój chačů

Rezignace křiví tváře Ne však tu legionáře

Zase voják v cizím státě Vzpomínky a slzy v blátě

Nad ztrátou své domoviny Zase chceš nést punc své viny

Než z nebes návraty

A čas tvý odplaty

Zmaří a víc než dost

Zas cizí zbabělost

Jsou stovky nesplněných snů...

Vzdal si se všech co si tu znal Jen abys jiným pomáhal

Tak si to cítil a chtěl Stál si proti všem

Místo od bližních obětí Stal si se jednou z obětí

To nejcennější co si měl Dals pro svoji zem

Jsou stovky nesplněných snů

... pár set jmen (55).

Jedná se o jasný doklad faktu, že punk se může obrátit k tématům minulosti a vzdát hold odvaze, jako je tomu v případě Totálního nasazení a této vzpomínky na protifašistické bojovníky z 1939-1945. Každá taková vzpomínka je zároveň i výzvou pro generaci současnou. Je to oživení určitého vzoru. Lidé si musí připomínat minulost, aby jí neopakovali. Podobné poselství ovšem Totální nasazení nepředává poprvé, obdobnou myšlenku nejdeme i v písni Nezapomeneme, která je kritikou komunistického režimu a čtyřiceti let jeho vlády. Ale jinými písněmi jako Nazi-Czech 1 se vymezuje i proti neofašismu.

7.2.6 SPS

Snížená pracovní schopnost je kapela, která stála u zrodu českého punku (55).

Její texty snad ještě více než u jiných kapel reagují na místní, české problémy. Jedná se vždy o reakci na konkrétní problém, proto některé texty svou aktualitu a intenzitu velmi rychle ztrácí. Rozhodně se ve velké většině jedná o texty politicky angažované.

ODS

*zas nám lžete do očí
a hlavy ty nám blbnete
a když se to votočí tak zas někam zdrhnete
všechno ste si nakradly
chudej chudým zůstane
opasky si utáhnem
prej lepší doba nastane
hovnooooooooo!!!!*

*myslíte si že sme krávy
a trávu budem žrát
to se teda pletete
že my se budem baat!!!!
všechno ste si nakradli
chudej chudým zůstane
opasky si utáhnem
prej lepší doba nastane
hovnooooooooo!!!! (57)*

Jedná se o píseň zaměřenou na jednoznačně aktuální téma, v současnosti je sice možné text použít pro jakoukoliv jinou stranu, vzdor proti ODS vzhledem k aktuální politické scéně jaksí ztratil na dynamice.

Nicméně i S.P.S. se vyjadřuje k minulému režimu a některé její písně jsou aktuální stále.

*Brutalita na Václavském náměstí
Vodní děla, rozbušky, slznej plyn a vobušky
Vodní děla, rozbušky, slznej plyn a vobušky
Totální zásah policejních jednotek*

*Nohy máš rychlý, stejněs jim neutek
Ted' už tě vodvážej ve žlutobílým taxíku
Život je pes a na krku máš podmínku*

Refrén:

Svatý Václave, ty všechno vidíš

Svatý Václave, ty nás zachráníš

Ty české národe, nenech se bít

Ty české národe, ty musíš žít

Lidi se bouří, chtějí se mít

Chtějí jen svobodu a v blahu žít

Svoboda vyznání, svoboda shromažďování

Na všechno musíš mít

Jen a jen povolení (58)

7.2.7 Nežfaleš

Tato kapela je novou krví punkového hnutí u nás. O jejich kvalitách svědčí fakt, že na tour vyrazila jako předskokan S.P.S.

V jejich textech je obsažena podstata punku. Především deprese z toho, kam celá situace směřuje.

Něco je špatně - je to suché konstatování nevyhnutelného směřování lidstva a faktu, že každý na tom má svůj díl viny (59). Vyjadřuje se k metanolové aféře, přizpůsobování se trendům, kriminalitě amnestovaných nebo zastavení stíhání manažerů H-systému. Kritikou současné generace je nová píseň Děti 20. století (60). Máme možnost být jiní, nebo máme pokrytectví v genech, jako dědictví komunismu a fašismu. Jedná se o poměrně ostrou kritiku.

8 Punk říká ne

Když se podíváme na minulost punkového hnutí a texty jednotlivých kapel, zjistíme, že je v nich spousta negace. „Takhle je to špatně, dělejte s tím něco, něco se musí udělat.“ Kritika a odmítání. Ano, k punku, to tak nějak patří. Některé kapely se snaží nabídnout i východisko, jako The Clash a jejich revoluce. Jednotlivé kapely mají názor na to, jak by věci měly správně být. Punkové kapely i jejich posluchači by měli mít politické názory a nebát se je vyjádřit.

Vyvstává však otázka, zda punk může podporovat a říkat ano. Situace, kolem zpěváka skupiny Zóna A Petra Schredla ukazuje, že na to punková subkultura připravená není. Jedná se o velmi důležitou osobnost počátků československého punku. Během voleb podpořil kandidáta slovenských prezidentských voleb Františka Mikloška.

Je otázkou, nakolik vadila pozitivní angažovanost sama o sobě, a nakolik fakt, že se jedná o pravicového kandidáta. Konečně punk vždycky byl o svobodě projevu, nemělo by tedy vadit, jakým směrem tato svoboda směřuje (39).

9 Srovnání současné angažovanosti a kořenů

Pokud se podíváme na samotná témata jednotlivých punkových skladeb z různých období u nás i v zahraničí, dojdeme k závěru, že se jedná o velmi konzistentní záležitost. Jako by revolta proti politickému uspořádání byla věčná a vlastně ani moc nezáleželo na tom, o jaké konkrétní uspořádání se jedná. Pokud dělá něco špatně, a upřímně žádnému systému se zatím nepodařilo fungovat bez potíží, pak jej punk zkritizuje. Žádá si změnu a to obvykle směrem k levici. Chce lidem otevírat oči a říkat pravdu dosti nevybíravým způsobem. Punk je touha po svobodě.

Zajímavá byla situace českého punku v období ČSSR. Ten byl na svém počátku zcela apolitický. Spíš než vzdorem se projevoval nezájmem ve stylu hesla NO FUTURE. Ovšem dostal se pod drobnohled StB kvůli vystupování a seberealizaci. Punkové totiž dál nechtěli jen svobodně hrát, ale také svobodně žít a to nešlo v rámci komunistických struktur. Ve světě se hnutí stalo politickým samo od sebe, u nás jej zpolitizoval stát, dostrkal jej do undergroundu.

10 Punk jako angažované umění

Nejdříve je nutné definovat si, co je angažované umění. Václav Magid o něm říká: *„Angažované umění by mělo být spojeno s konkrétním dlouhodobým programem, se zaujetím jasného politického, ne-li životního postoje, s odvahou odevzdat svou tvorbu službě nějakému mimo uměleckému účelu, a tedy kompromitovat její výsostný status umění“.* (47)

Tato definice je u punku do jisté míry naplněna. I když o jeho dlouhodobé koncepci můžeme pochybovat, vysledovat u něj dlouhodobě obdobné myšlenky je možné. Pravda nejedná se o koncepční snahu. Punk je ze své podstaty způsobem přístupu k životu. Jeho smyslem bylo vždy nutit lidi k reakci na danou situaci, jeho dosah tedy šel i mimo umění.

Můžeme konstatovat, že punk jako koncepční umění nevznikl a nikdy nebylo jeho snahou tuto kategorii naplňovat, přesto do ní velkou míru spadá.

11 Metodologie

Řízený strukturovaný rozhovor

Jedná se o techniku sběru dat, kdy tazatel posupuje otázku po otázce podle připraveného dotazníku a respondent odpovídá. Tazatel jeho odpovědi zaznamenává do dotazníku. Respondenti by měli být vybíráni jako náhodný vzorek. Výhodou této metody je vyšší dokončenost rozhovorů, než by byla návratnost dotazníků. Připravený dotazník rovněž minimalizuje možnost opomenutí některé otázky. Celkově je však metoda časově náročnější a tedy i získaný vzorek bývá menší, rovněž je omezen pocit anonymity. Tazatel také může být nevědomě ovlivnit respondenty.

Pro práci byly využity dva dotazníky, jeden pro členy skupin a druhý pro běžné publikum. Respondenti byli vybíráni tak, aby pokryli co nejširší názorové spektrum.

Zúčastněné pozorování

Metoda je v praktické části práce použita jako doplňující. Podstatou této metody je principi, že pozorovatel je s pozorovanými osobami ve společném kontaktu. Pozorovatel, tak obvykle přejímá roli člena skupiny. Pomocí této metody je možné pomocí bezprostředního styku získat takové informace o způsobech chování nebo zvycích, které by jiným způsobem bylo možné získat jen velmi obtížně (61).

V tomto konkrétním případě ovšem pozorovatel již dlouhodobě členem skupiny je a proto prakticky neprobíhal žádný proces začleňování se a přijímání role.

12 Pozorování rozhovorů

První otázka hodnotí pohled umělců na publikum a to, jak je vnímají. Oba členové SPS vnímají široké věkové i žánrové rozpětí svých posluchačů. Rozdíly ovšem přináší jednotlivé kraje a i typ akce.

„Publikum bývá různorodé, hrajeme již od roku 1988, takže na nás chodí vlastně tři generace, prarodiče, rodiče i děti. Na koncerty navíc nechodí pouze vyloženě punkeři, ale také lidé různých žánrů.“ (Přílohy – Rozhovor 1).

Štěpán Málek ze skupiny N. V. Ú. k tomuto širokému rozpětí, přidává i širokou škálu názorů publika. Zároveň vyjadřuje nesnášenlivost mezi punkem a krajní pravici.

„Naše publikum je vskutku široké spektrum názorů a postojů od tzv. apolitických až po anarchopunks, sharps, ekoaktivistů apod. Od hédoniků a milovníků hudby jako takové, tj. i příznivců jiných žánrů (nepunkových) až po kované ortodoxy... Jedině snad kdo (dobře že tak) nenavštěvuje naše akce s občasnou výjimkou vyhledávání konfliktů, jsou příznivci extrémní pravice. Takže jednoznačně definovat je vskutku a dobře že tak nemožné.“ (Přílohy – Rozhovor 3).

Svatopluk Šváb ze skupiny Totální nasazení, pak dále akcentuje vlastní názor posluchačů a potřebu si ho vytvářet i vyjadřovat.

„Fajn lidi, nejrůznějšího věkového spektra, kteří se ztotožňují s našimi texty a líbí se jim naše hudba. Fajn lidi, kteří mají vlastní názor, nedrží se zaběhnutých klišé a nepapouškují prázdné a nic neříkající pusté fráze. Fajn lidi, kteří se umí pobavit, odreagovat, ale taky zamyslet nad problémy a závažnými věcmi a vytvořit si k nim svůj vlastní postoj.“ (Přílohy – Rozhovor 4.)

Je jasně patrné, že publikum vnímají všechny kapely, ty velké, ale i ty malé velmi podobným způsobem. Punkové publikum není otázkou určit generace nebo hudebního stylu. Hlavní je sejit se a dobře se bavit. Vládne v něm duch všeobecné svobody, který je základním stavebním kamenem punku. To je lákavá idea pro všechny generace bez rozdílu. Zajímavá je neúčast osob s krajně pravicovými názory.

Naopak fanoušci chodí na koncerty objevit něco nového nejen z pohledu hudby, ale i názorů v textech kapel (Přílohy - Rozhovor 14). Poznávání nových lidí a setkání s novými přáteli – rodinná atmosféra akcí je často vyzdvihována, jako přinejmenším stejně důležitá jako samotná hudba. Rozhodně také vypít přebytečnou energii (Přílohy - Rozhovor 15).

„...pro mě nejsilnější faktor punku a to je pocit jakési rodiny. Do teď mám díky pohybu mezi staršími punkáči, adoptivní punkové rodiče z Blanska a i když už není tolik času na akce, tak jsme stále v kontaktu. I s ostatními to tak bylo, prostě rodinné. Vyrazit na punk koncert nebo festival je hrozně osvobozující. Už cesta je vždy plná příjemná, člověk si vyšlápne v těžkých botkách, okován a s láhví houby, v ten moment spadne veškerá přetvářka, která je nutná pro přežívání ve společnosti, najednou je člověk pro své okolí nula a vyvrhel. No a na koncertech je člověk v přítomnosti lidí co vidí jednou za čas, co má rád, před kterými se nemusí bát nic říci a s kterými nejde o nic víc než zábavu. Poslední nejlepší věci na koncertech, hlavně na malých koncertech je přítomnost nových a mladých kapel.“ (Přílohy - Rozhovor 16)

Jedná se o pocit alternativní reality, která nenesе známky falše a virtuality, je přirozená, ale nemusí být vždy dokonalá a pohodlná.

Většina kapel nepíše přímo o politice, ale soustředí se na prožitky z vlastního života, které tedy teprve sekundárně vedou ke kritice určité situace. Politice se přitom nelze vyhnout. Především se drží pravdy a vlastních prožitků. Jak se kapely vyvíjí a stárnou, mohou se jejich postoje měnit a mírnit. Nová doba také přináší jiné komunikační možnosti.

„Ano, snažíme. Zejména ty myšlenky. Vzhledem k tomu, že doba jde dopředu i my se museli přizpůsobit. Dříve se rozkřiklo, že je koncert mezi lidmi, případně se lepily plakáty a rozdávaly letáky. Dnes se více komunikuje na sociálních sítích, kapela má webové stránky a klipy leze vidět na různých serverech. O politiku se už nezajímáme jako předtím, možná to je věkem, nebo prostě ty témata se již vyčerpaly. Samozřejmě cestou na koncert se o tom bavíme, ale nějak to už neřešíme. Spíš ty ideály nám zůstaly, vydržet hrát tolik let, jezdíme 70 koncertů ročně a do toho máme každý svoje civilní zaměstnání. Musí tě to bavit a zpětná vazba jsou lidé na koncertech.“ (Přílohy - Rozhovor 2)

„Snažíme se být v první řadě přirození a sví. Nikdy jsme nic nedělali, neděláme a dělat nebudeme, tak jako někteří jiní, jako zamyšlený kalkul. Díváme se kolem sebe a zpíváme o tom. Snažíme se mít nadhled a občas si z některých věcí děláme legraci. Ovšem taky zároveň máme respekt, protože jsou věci, jež legrační příliš nejsou. Neřešíme, co budeme kam vkládat a jak se chovat. Někdy uděláme naprostou legráčku a blbinku, která není o ničem, někdy vážnou nebo smutnou píseň s podstatnou pointou, myšlenkou a třeba i politickou ideou.

Snažíme se být v první řadě přirození a sví. Nikdy jsme nic nedělali, neděláme a dělat nebudeme, tak jako někteří jiní, jako zamyšlený kalkul. Díváme se kolem sebe a zpíváme

o tom. Snažíme se mít nadhled a občas si z některých věcí děláme legraci. Ovšem taky zároveň máme respekt, protože jsou věci, jež legrační příliš nejsou. Neřešíme, co budeme kam vkládat a jak se chovat. Někdy uděláme naprostou legráčku a blbinku, která není o ničem, někdy vážnou nebo smutnou píseň s podstatnou pointou, myšlenkou a třeba i politickou ideou.“ (Přílohy – Rozhovor 4)

Některé kapely, jako jsou SPS nebo N.V.Ú, tedy nejsou programově politické, ale politika se v jejich textech objevuje, je to součást každodenního života, která každého hluboce ovlivňuje a nelze se jí proto vyhnout. Například Jan Dousek jakoukoliv politiku odmítá, to je hlavní myšlenkou kapely Pochcaná Ruka.

Podstatné je především to, aby kapela nějaký názor měla, jinak bude vnímána jako nafouknutá bublina, která velmi rychle zmizí. Myšlenky jsou zásadní a nemusí být ani čistě politické, mohou se týkat širokého spektra situací.

„Jsou kapely, které svojí imagí jsou k nepřehlédnutí. Ty ale často dbají jen na to, jak vypadají, v textech jejich názor už tolik neslyšíme....písni o alkoholu a děvčkách je už více nežli dost.... pak jsou kapely, kde hrají obyčejní lidé a z jejich textů lze vyčíst nespokojenost k věcem, které jim nejsou lhostejné viz naše politika.“ (Přílohy – Rozhovor 8)

„Někdy to je o citovém a emočním rozpoložení a někdy zase máte takovou či takovou myšlenku. Politické ideje moc rád nemám z důvodu, protože mě to prostě nezajímá a radši se zajímám o texty, které mě nadchnou nebo povzbudí či rozesmějí, strašně bych chtěl něco změnit, ale politický text v písničce to nezmění.“ (Přílohy – Rozhovor 10)

Obdobně politické ideje v textech kapel vidí i samotné publikum. Posláním punku je otevřít lidem oči, zastávat určitý názor a sdělit ho lidem. Má lidem dát pocit sounáležitosti, což se mu dle zdůrazňované rodinné atmosféry na koncertech i velmi daří.

Někteří fanoušci přitom politické zaměření nevidí, jako nějaké poslání, ale jako přirozenou součást punku i životního stylu s ním spojeného. Poslání, jako by bylo příliš svazující a punk je především o svobodomyšlnosti.

„Hodně z lidí v našich řadách se zajímá o to co se tady u nás i ve světě děje. Někdy mi přijde, že vzhledem k většině dnešní mladé populace jsme snad jediní. U většiny kapel se i texty písní opírají do politických problémů a zlostí. Smutný je fakt že vše se staví na základě selského

rozumu, takže člověk s učňákem by byl vhodnějším zákonodárcem pro náš stát než většina politiků. Punk asi nikdy nezamýšlel mýt nějaké poslání, vznikl jako odpor proti systému, který svými pravidly, zákony a hlavně zásadami zotročoval lidi. I dnes tomu tak je, možná vzhledem k 130 % plnění plánu mediálních společností je to ještě horší. Většina dnešní mládeže takřka bezvýhradně věří tomu, co se v médiích řekne, média jim řeknou co jíst, pít jak se oblékat, co poslouchat, od toho se pak odvíjí, i co je správná politika a kdo jsou ti dobří. Je to dobře vidět třeba vzhledem k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině, kdy nikdo neřeší co se tam opravdu děje, ale každý dá na média bezvýhradně, věří chabým důkazům USA. To je ale do jiné diskuze a jen můj názor. Punk spíše nabízí možnost k diskuzím, v dnešní době i efektivnímu šíření informací po sociálních sítích. I kdyby to mělo být vše, tak je to víc než dost, protože se pracuje s informacemi, které nejsou cejchovány multimédií a nutí k nezávislému přemýšlení.

Podstatou punku bylo vždy, odlišovat se od stáda. Díky tomu záliba v extravaganci a rebeliím. No, a jestli mají punkové skupiny poslání? To je těžká otázka asi jak která, záleží na textaři, jestli chce lidi pobavit, něco jim naznačit anebo sdělit opravdový problém. Ale myslím, že i ti největší blázni ze zatuchlých sklepů, co žádnou zkoušku nedají za strážníka, se opřou určitou kritikou do reality. Na druhou stranu tu máme kapely jako SPS, Insemináčku, NVU a další kde tomu chlapi dávají víc než jen slova. V tom vidím poslání punkových skupin. Jsou jako písničkáři starých dob, kteří zpívali o špatnostech světa.“ (Přílohy – Rozhovor 16)

Je ovšem vidět, že publikum může být k textům kapel velmi vnímavé a citlivé vůči jejich textům. Na základě toho je dělit do skupin.

„Já osobně rozeznávám takové tři druhy:

1) Ryze punkové texty, které jsou proti jakékoli politice. Politika je v nich popisována, jako forma útlaku. (Neplést s anarchismem, nebo anarchokomunismem – obojí je politický směr, kdežto punk jako takový je pouze subkultura; životní styl....) Nebo kapely, které se výhradně straní, jakýchkoli politických textů.

2) Antifašistické texty, které se veřejně staví na odpor proti rasismu, fašismu, nacionalismu a ostatním formám xenofobie.

3) Levicové texty – jedná se většinou o anarchistické kapely, které vyznávají anarchokomunismus a s tím spjaté politické směry. Texty se většinou zabývají problematikou ostatních politických směrů, převážně pravice, ale i problematikou práv zvířat, nebo problémům zmiňovaných o skupinu výše.“ (Přílohy – Rozhovor 17)

To jsou rozhodně směry smýšlení, které byly definovány v teoretické části práce. Hranice mezi nimi nemusí být nijak ostrá, kapela se může vyvíjet různými směry a své smýšlení měnit dle aktuální inspirace a dalších vlivů.

Punk má tedy velmi nevděčnou roli říkat o věcech pravdu, kterou společnost nemusí chtít slyšet. Proto je společností odmítán, ale zároveň jej společnost potřebuje. Uvědomuje si nutnost kritiky a pravdivého pohledu na věc, ať je jakkoliv nepříjemný. Motivace kapel hrát může být jiná, ale pokud ignorují pravdu, nikdy nebudou hrát skutečný punk.

Jak pro kapely, tak pro jejich publikum je klíčovým slovem pro definici punku svoboda. U starších muzikantů potřeba svobody pramení ze zážitků v totalitním režimu, u mladé generace je to přirozená potřeba určitého věku. Pro někoho je punk ovšem stále především hudbou. Mnoho z dotázaných punk do jisté míry vnímá jako součást svého života, jeho esenci, bez které jako by vůbec nebyl.

„Punk pro mě znamená svobodu myšlení, svobodu názoru. Jelikož jsem se narodil v době hlubokého komunismu, byl to pro mě samozřejmě protest proti režimu. Mohu vyjadřovat své názory v textech a mohu dávat jasně najevo svůj postoj.“ (Přílohy – Rozhovor 1)

Zároveň nevidí potřebu punk vůbec definovat. Punk je, prožívá se a není třeba jej škatulkovat nebo vytvářet pravidla a definice.

„V současném, takovém tom českém pojetí, vnímáme slovo punk bohužel jako zprofanovaný symbol pro velmi úzce vyhraněný styl, jemuž byla vymezena určitá pravidla, jich běda, když se nedržíte. Je to de facto naprosto absurdní a směšný, punkový pravidla, podobně jako debaty a hádky o tom, co je a co není punk, jako osočování kapel, že tahle ho hraje a tahle ne a přivlastňování si tohoto stylu. Směšný jako možnost si koupit správnou punkovou módu v těch správných punkových obchodech, správně se punkově vystylovat, hlavně, aby to bylo dle těch „punkových pravidel“ správně a v pořádku... Směšný jako mylná domněnka, že pankáče dělá jeho vizáž... A povětšinou to pak bohužel vypadá, jako by u nás převládal názor, že punk znamená se ožrat jako prase, někde se vyválet a všechno negovat. Punková kapela pak nesmí být známá, natož aby jí třeba hráli v rádiu a nedej bože, aby se třeba líbila jinému publiku, než „punkovému“. Prostě typický český „prasopunk a alkopunk“, což je strašný a šílený... Jenže takhle to na nás v našich končinách bohužel povětšinou působí a je to

bohužel hodně smutný... Píše se ovšem rok 2015 a nejen pro nás, přesně jak se zpívá, „je punk jinde“. Jako každý hudební styl se přirozeně vyvíjí a přibírá moderní prvky, jako životní styl a názor se víc než kdy jindy zajímá o práva zvířat, podporuje vegetariánství a veganství, respekt k přírodě, ale i vymezení vůči totalitě, nesvobodě, projevům rasismu... Minimálně takhle ho vnímáme my a tohle pro nás znamená. Je to pro nás životní styl, naprostá svoboda ve všem, včetně muziky – prostě volnost a v hudbě pak možnost si především dělat, co chceme a hrát si, co chceme, bez pravidel a hlavně těch hloupých vymezení a škatulkování, co je a co není punk.“ (Přílohy – Rozhovor 4).

Samozřejmě není opomíjen ani punkový vzhled, ten všem stojí na okraji definic, někdy není zmiňován vůbec. Pro většinu to není o oblečení, ale především o způsobu myšlení, životních postojích. Pro jiné je vzezření nedílnou částí punku, pomáhá vcítění, vzbuzuje ty správné pocity v okolí.

„Zastávám názor, že punk je daleko více než co jiného o módě a muzice. Životní postoj, live style, názory jsou v punku dost univerzální a většina punx žije úplně stejně jako kdokoliv jiný, co dělá punk punkem je móda a muzika. Pokud mi nevěříte, oblečte se podle nejdřívější punkové módy, natužte si barevnou pilu a jděte se projít městem, pro všechny koho potkáte, budete punkáč a i Vy se tak budete cítit. Slovo punk jako takové nevnímám s nějakou speciální emocií, je to prostě podstatné jméno které pojmenovává něco co je v mém životě zásadní, podobně jako třeba slova: vzduch, hvězdy, láska nebo elfové.“ (Přílohy – Rozhovor 13)

Punk tedy spojuje rozdílnost. Je jedno, jestli je svobodou alkohol nebo vegetariánství. Nemusíte umět hrát ani být profesionální kapelou. Podstatné je fluidum svobody, které ho obklopuje, odvaha říct pravdu a nastavit společnosti zrcadlo. Tuto odvahu jako by punk bral se společné soudržnosti – nevyřčeného „Jsme v tom spolu a nepřestaneme se ozývat.“ Je to hudba, která vytvořila životní směr, který své příznivce nachází ve všech možných generacích.

V teoretické části byla v souvislosti s punkem zmiňována agresivita. Po prostudování rozhovorů je ovšem jasně patrné, že ta není jeho součástí. Jedná se spíše o tvrdou nevybouřenou energii, která se musí projevit. Nekompromisní trvání na pravdě.

Během vlastního sledování koncertů je tato dynamická energie jasně patrná. Jejím nejvýraznějším projevem je pogo, které může vypadat jako chaotický a velmi agresivní narážení. Jenže to je pouze zdání, pokud někdo skutečně spadne, prakticky ihned se kolem

objeví ruce, které ho zvednou. Ano i v této komunitě dochází k určitým šarvátkám, ale jejich pozadím není punk, mnohem spíše je jejich příčinou alkohol a přirozeně agresivní sklony jedince. To se ovšem stává v jakékoliv komunitě. Stejně jako nelze primárně s agresí spojit fotbalového fanouška nejde s ní spojit ani punk. V pracích o historii punku jsou často zmiňovány různé pouliční bitky. Zjevně jsou součástí jeho minulosti, ale již ne přítomnosti. Rozhodně ne programově a ve velké míře. I když nálada mezi příznivci punku a krajní pravici je bezesporu velmi vyhrocená.

13 Závěr

Punk může působit jako uzavřená subkultura, která se snaží vymanit se z jakéhokoliv spojení s dominantní kulturou. Přesto není pro člověka z vnějšku komplikované identifikovat se s některými z jejích ideálů jako je svoboda rozhodování a vymanění se ze stáda ovcí, nastavování zrcadla systému, možnost seberealizace a vymezení se. Punk respektuje individualitu každého jednotlivce a je ochoten jí i bránit, uvědomuje si odlišnosti, ale nesoudí je, punk má smysl pro humor a umí se zasmát i sám sobě. To jsou vlastnosti, které dokáže ocenit každý jedinec a se kterými byl punk od svého počátku spojen.

Pokud tedy chceme odpovědět na otázku, zda se v punku projevuje politická angažovanost, pak je jasnou odpovědí ano. Politické názory utvářejí ducha jednotlivých kapel. V některých případech dokonce velmi výrazně např. feminismus u Pussy Riot nebo levicovost The Clash. Jde jen o míru, do které nechá kapela, aby jí určitý názor ovlivnil. Prvek revolty a odporu proti systému však najdeme u všech z nich.

Konečně hudba vždy byla jednou z možností vyjádření politického nesouhlasu, ale zároveň bylo umění využíváno k propagaci některých politických názorů, dobrých i zlých. Punk se však v těchto otázkách řídí vlastní vnitřní hybnou silou a instinktivně si volí témata, kterým se věnuje. Politická angažovanost tohoto směru je však nepopíratelnou skutečností.

Punkové publikum je velmi širokospektré v mnoha ohledech. Jedná se druh hudby, která spojuje několik generací fanoušků. Jejich pojetí punku a obecně politické názory se mohou velmi lišit. Spojuje je téma svobody, které je pro punk základní ve všech možných významech, od svobody říkat pravdu nahlas, po odlišný způsob života. Punk má rád rozdílnost. Není ovšem tolerována extrémní pravice.

S punkem je často spojována agresivita, ale ta je pouze povrchová. Je možné, že byla přítomna v začátcích punku. V současnosti je součástí stylu – hlučný projev, pogo. Nicméně není to skutečná agresivita, která by měla za cíl někomu ublížit.

14 Použité zdroje

14.1 Tištěné zdroje

1. Jandourek, Jan: *Sociologický slovník*, Praha: Portál, 2001. ISBN: 978-80-7367-269-0 str. 243.
2. Hebridge, Richard: *Subkultura a styl*, Praha: VolvoxGlobator, 2012. ISBN 978-80-7207-835-6
3. Vaněk, Miroslav: *Ostrůvky svobody, Kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*, Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR a Votobia, 2002. ISBN 807-28-50-164 str. 175
4. Hebridge, Richard: *Subkultura a styl* Praha: VolvoxGlobator, 2012. ISBN 978-80-7207-835-6 str. 105.
5. Adámková, K., Křítkovský, L., Šouša, J., Šoušová, J. *Politologický slovník*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-469-4 str. 293
6. Jandourek, Jan: *Sociologický slovník*, Praha: Portál, 2001. ISBN: 978-80-7367-269-0 str. 215.
7. Mencl, Vojtěch – Hájek, Miloš – Otáhal, Milan – Kadlecová, Erika: *Křížovatky 20. století, Naše vojsko*, 1990. ISBN 80-206-0180-5 str. 330
10. Možný, Ivo: *Proč tak snadno*. Některé rodinné důvody sametové revoluce: sociologický esej, SLON, Praha, 1999. ISBN: 978-80-7419-013-1 str. 66
11. Možný, Ivo: *Proč tak snadno*. Některé rodinné důvody sametové revoluce: sociologický esej, SLON, Praha, 1999. ISBN: 978-80-7419-013-1 str. 63
12. Možný, Ivo: *Proč tak snadno*. Některé rodinné důvody sametové revoluce: sociologický esej, SLON, Praha, 1999. ISBN: 978-80-7419-013-1 str. 111.
13. Otáhal, Milan: *Opozice, moc, společnost 1969/1989*, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Maxdorf, 1994- ISBN: 80-85268-84-1 str. 32
14. Vaněk, Miroslav: *Ostrůvky svobody*, Kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR a Votobia Praha, 2002. ISBN: 80-7285-016-4. str. 9
15. Alan, Josef: *Alternativní kultura, Příběh české společnosti 1945-1989*, Lidové noviny, 2001. ISBN: 80-7106-449-1 str. 207
16. Haubert, Jan: *Hluboká orba aneb 20. Let Visacího zámku*, Julius Zikus, 2010. ISBN: 978-80-87097-09-0 str. 65-82.

17. Haubert, Jan: *Hluboká orba aneb 20. Let Visacího zámku*, Julius Zikus, 2010. ISBN: 978-80-87097-09-0 str. 76.
22. Brouk, Jan. *Idiot SidVicious. Quo.* 2001, 2, str.. 55-56.
25. Lydon, John. „*No Irish, No Blacks, No Dogs*“, Keith& Kent Zimmerman, St. Martin's Press, May 1994. ISBN 0-312-11883-X
26. Švaberk, Alex. *No Future! Kapitoly o britském punku*, Praha: Maťa, 2011. ISBN: 978-80-7287-142-1. str. 15.
27. Švaberk, Alex. *No Future! Kapitoly o britském punku*, Praha: Maťa, 2011. ISBN: 978-80-7287-142-1. str. 16
28. Švaberk, Alex. *No Future! Kapitoly o britském punku*, Praha: Maťa, 2011. ISBN: 978-80-7287-142-1. str. 19
31. Švaberk, Alex. *No Future! Kapitoly o britském punku*, Praha: Maťa, 2011. ISBN: 978-80-7287-142-1. str. 44
32. Gilbert, Pa.: *Clash. Smrt nebo sláva*, Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2007. ISBN: 978-80-7207-662-8. str. 435
33. Fournier, Valérie: *Les nouvelletribusurbaines, Nové městské kmeny*, GEORG, 1999, str. 15.
34. Fournier, Valérie: *Les nouvelletribusurbaines, Nové městské kmeny*, GEORG, 1999, str. 16
42. Vostřesz. Aleš Alex: *N. V. Ú., Z celejchBetales mám nejradši Napalm Death*. Cecek Records, 2010. str. 25.
43. Vostřesz. Aleš Alex: *N. V. Ú., Z celejchBetales mám nejradši Napalm Death*. Cecek Records, 2010. str. 34.
51. Haubert, Jan: *Hluboká orba aneb 20 let Visacího zámku*. Modřice: Julius Zirkus, 2010. ISBN 978-80-87097-09-0. str.69

14.2 Internetové zdroje

8. *Lidová demokracie* [online] cit [2015-02-02] Dostupné z: <http://www.eecka.eu/index.php/texty/89-texty-dvacet-pecek/186-text-lidova-demokracie-2>
9. *Řeznickej krám* [online] cit [2015-02-02] Dostupné z: <http://www.diskografie.cz/telex/reznickej-kram-demo/reznickej-kram/>
18. *Vzpoura* [online] cit [2015-02-08] Dostupné z: <http://www.diskografie.cz/modry-tanky/beznadej-demo/vzpoura/>

19. *Pogo*[online] cit [2015-02-08] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/e-e/pogo-27026>
20. Slavík, P., *Punk – dokumentární film z cyklu Alternativní kultura, část 12., Česká televize 2000.*
21. Hrabalík, Petr. *Http://www.ceskatelevize.cz* [online]. 2001 [cit. 2015-02-07]. *PunkHistorie české a slovenské rockové hudby podle dokumentárního cyklu ČT.* Dostupné z WWW:
<<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/punk/01vesvete.php>>.
23. *Úmrtí SidaFest*[online] cit [2015-02-08] Dostupné z: <http://www.umrtisidafest.xf.cz/>
24. *GodsaveTheQueen*[online] cit [2015-02-08] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/sex-pistols/god-save-the-queen-16495>
29. *I'mboredwith U.S.A.* [online] cit [2015-02-10] Dostupné z:
<http://songmeanings.com/songs/view/52840/>
30. *ThisisEngland*[online] cit [2015-02-11] Dostupné z:
<http://www.lyricsdepot.com/the-clash/this-is-england.html>
35. *Punková modlitba* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://pussyrio.blogspot.cz/p/punkova-modlitba-v-chramu-spasitele.html>
36. *Tagesthemen. ARD Mediathek. ARD Mediathek, 2012-03-18.* [online] cit. [2015-03-13]. Dostupné z:[http://www.ardmediathek.de/tv/Tagesthemen/tagesthemen/Das-
Erste/Video?documentId=9868560&bcastId=3914](http://www.ardmediathek.de/tv/Tagesthemen/tagesthemen/Das-Erste/Video?documentId=9868560&bcastId=3914)
37. Tesař, Václav. *Čeští muzikanti podpoří PUSSY RIOT* [online] cit. [2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.spark-rockmagazine.cz/cesti-muzikanti-podpori-pussy-riot>
38. *Provokátérky z PussyRiot obdržely hlavní cenu* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
[http://www.lidovky.cz/provokaterky-z-pussy-riot-obdrzely-havlovu-cenu-f7i-
/lide.aspx?c=A141024_083844_lide_rof](http://www.lidovky.cz/provokaterky-z-pussy-riot-obdrzely-havlovu-cenu-f7i-
/lide.aspx?c=A141024_083844_lide_rof)
39. *Když punker nesmí mluvit k politice* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://musicserver.cz/clanek/25936/kdyz-punker-nesmi-mluvit-k-politice/>
40. *N. V. Ú* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z: <http://www.nvu.cz/>
41. *Rudý-hnědý*[online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/n-v-u/rudy-hnedý-226942>
44. *Kmeny. Punk.* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=5q9hW5pfQFc>
45. *Plexis.* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/2665-plexis/>

46. *Televize.* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/plexis/televize-129793>
47. *Angažovanost bez angažovaného umění.* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.advojka.cz/archiv/2011/13/angazovanost-bez-angazovaneho-umeni-galerka>
48. *Pipes and Pints vydávají nové album Found and Lost!* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z: <http://www.superbeat.cz/tiskova-zprava-3384-pipes-and-pints-vydaji-nove-album-found-and-lost.html>
49. *Pipes and Pints – Říkáme lidem, že být nácek je špatný* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z: <http://musicserver.cz/clanek/28936/Pipes-And-Pints-Rikame-lidem-ze-byt-nacek-je-spatny/>
50. *FightTheFight*[online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/pipes-and-pints/fight-the-fight-144763>
52. *Dopravní značky* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.visaci.cz/cs/texty/visaci-zamek-dopravni-znacky>
53. *Visací zámek 1982 – 2007* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=W6DQ9I5NPeM>
54. *Historie skupiny Totální nasazení* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.totaci.net/history>
55. *Zapomenutý sny* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.zbytecnakapela.cz/zbytecnakapela-akordy.pdf#page=7>
56. *S. P. S.* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z: <http://sps.litvinoff.cz/>
57. *ODS* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/sps/ods-89071>
58. *Brutalita na Václavském náměstí* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/sps/brutalita-na-vaclavskem-namesti-156765>
59. *Něco je špatně* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
https://www.youtube.com/watch?v=r_rM8w1RF2s
60. *Děti 20. století* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=t2q91www5k>
61. *Zúčastněné pozorování* [online] cit. [2015-03-13] Dostupné z:
<http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/jerabek3/k8/8-2-1.htm>

Seznam příloh

Příloha A: Rozhovory s kapelami

Příloha B: Rozhovory s publikem

Příloha C: Obrazová příloha

Příloha A: Rozhovory s kapelami

Během všech rozhovorů jsou kladeny stejné otázky:

Otázka 1.: Jak definujete své publikum?

Otázka 2.: Snažíte se do hudby, textů a image vkládat nějaké myšlenky, politické ideje?

Otázka 3.: Jak vnímáte slovo punk? Co pro Vás punk znamená?

Rozhovor 1. – Zdeněk Růžička (SPS)

Zdeněk (48 let) je frontmanem, kytaristou a zpěvákem skupiny SPS. Kromě hudební profese se živí jako řidič, nakládkou, popřípadě příležitostně prací v grafickém studiu. Rovněž se stará o dva syny ve věku 21 a 19 let.

Otázka 1.: Publikum bývá různorodé, hrajeme již od roku 1988, takže na nás chodí vlastně tři generace, prarodiče, rodiče i děti. Na koncerty navíc nechodí pouze vyloženě punkeři, ale také lidé různých žánrů.

Otázka 2.: Určitě ano, naše texty nejsou smyšlené, ale ze života, na příklad o tom, co se přihodilo mým přátelům, nebo do textu přenáším své pocity z různých životních situací. Mnoho textů je samozřejmě i politických, jak z doby komunismu, tak z doby dnešní.

Otázka 3.: Punk pro mě znamená svobodu myšlení, svobodu názoru. Jelikož jsem se narodil v době hlubokého komunismu, byl to pro mě samozřejmě protest proti režimu. Mohu vyjadřovat své názory v textech a mohu dávat jasně najevo svůj postoj.

Rozhovor 2. – Jan „Skleník“ Sklenář (SPS)

Jan Sklenář (35 let) je povoláním prodavač a v současnosti je majitelem firmy Zdravé plíce. Ve skupině SPS zastává post baskytaristy již 13 let.

Otázka 1.: Definovat se přesně nedá. V každém městě, kraji je publikum jiné. Záleží hodně, zda se jedná o festival nebo náš samostatný koncert. Nejvíce na nás chodí příznivci, co poslouchají punk nebo tvrdší muziku. Věková kategorie od 15 let do 50.

Otázka 2.: Ano, snažíme. Zejména ty myšlenky. Vzhledem k tomu, že doba jde dopředu i my se museli přizpůsobit. Dříve se rozkřiklo, že je koncert mezi lidmi, případně se lepily plakáty a rozdávaly letáky. Dnes se více komunikuje na sociálních sítích, kapela má webové stránky

a klipy lze vidět na různých serverech. O politiku se už nezajímáme jako předtím, možná to je věkem, nebo prostě ty témata se již vyčerpaly. Samozřejmě cestou na koncert se o tom bavíme, ale nějak to už neřešíme. Spíš ty ideály nám zůstaly, vydržet hrát tolik let, jezdíme 70 koncertů ročně a do toho máme každý svoje civilní zaměstnání. Musí tě to bavit a zpětná vazba jsou lidé na koncertech.

Otázka 3.: Těžká otázka. Dnes je punk přijatelný a akceptovatelný médií, mezi lidmi. Pro mě je punk hlavně o muzice a v podstatě nevím ani, jak ho přesně definovat.

Rozhovor 3. – Štěpán Málek (N.V.Ú)

Štěpán Málek (48 let) je frontman skupiny N.V.Ú. Dosáhl titulu magistra akademického sochařství, ale převážně se věnuje hudební tvorbě ve skupině N.V.Ú. Je rovněž bývalým pedagogem, 16 let vyučoval na UHK. V současné době střídá svobodná povolání a dělnickou profesi.

Otázka 1.: Naše publikum je vskutku široké spektrum názorů a postojů od tzv. apolitických až po anarchopunks, sharps, ekoaktivistů apod. Od hédoniků a milovníků hudby jako takové, tj. i příznivců jiných žánrů (nepunkových) až po kované ortodoxy. A generačně od školou povinných až po lidi i v důchodovém věku. Jedině snad kdo (dobře že tak) nenavštěvuje naše akce s občasou výjimkou vyhledávání konfliktů, jsou příznivci extrémní pravice. Takže jednoznačně definovat je vskutku a dobře že tak nemožné.

Otázka 2.: Politice se nevyhneš, nežijeme ve vzduchoprázdnu, nejsme programově politická kapela, ale nelze nereflektovat realitu, ve které žijeme ať na lokální tak na globální úrovni.

Otázka 3.: Punk za A) muzika, kterou milujeme a na které jsme vyrůstali

za B) synonymum pro svobodu rozhodování, osobní zodpovědnost, nechuť přijímat pravidla se kterými lidsky nesouzníme (a jsme tím pádem u politiky mimo jiné)

C) i jistá forma hédonismu, ke které rock and roll patří.

D) ať chceme či nechceme v současnosti větší část našeho života.

Rozhovor 4. – Svatopluk Šváb (Totální nasazení)

Svatopluk Šváb (41 let) – učitel na 2.ZŠ Slaný, bývalý speciální pedagog na ZvŠ Slaný, hudebník (Totální nasazení (1990), Deratizéři (1999) ad. projekty – baskytara, kytara), bývalý radní i zastupitel města Slaný, hlavní organizátor festivalu Rock na valníku, šéf sportovního

oddílu futsalu RSC Čechie Slaný, trenér dorostu, aktivní futsalista a fotbalista a sportovec vůbec, amatérský přírodovědec.

Otázka 1.: Fajn lidi, nejrůznějšího věkového spektra, kteří se ztotožňují s našimi texty a líbí se jim naše hudba. Fajn lidi, kteří mají vlastní názor, nedrží se zaběhnutých klišé a nepapouškují prázdné a nic neříkající pusté fráze. Fajn lidi, kteří se umí pobavit, odreagovat, ale taky zamyslet nad problémy a závažnými věcmi a vytvořit si k nim svůj vlastní postoj. Pro takový publikum hrajeme a takový publikum na nás chodí a poslouchá nás.

Otázka 2.: Snažíme se být v první řadě přirození a sví. Nikdy jsme nic nedělali, neděláme a dělat nebudeme, tak jako někteří jiní, jako zamyšlený kalkul. Díváme se kolem sebe a zpíváme o tom. Snažíme se mít nadhled a občas si z některých věcí děláme legraci. Ovšem taky zároveň máme respekt, protože jsou věci, jež legrační příliš nejsou. Neřešíme, co budeme kam vkládat a jak se chovat. Někdy uděláme naprostou legráčku a blbinku, která není o ničem, někdy vážnou nebo smutnou píseň s podstatnou pointou, myšlenkou a třeba i politickou ideou. Někdy rychlou, někdy pomalou – prostě tak, jak se nám chce a tak jak to zrovna cítíme.

Otázka 3.: V současném, takovém tom českém pojetí, vnímáme slovo punk bohužel jako zprofanovaný symbol pro velmi úzce vyhraněný styl, jemuž byla vymezena určitá pravidla, jich běda, když se nedržíte. Je to de facto naprosto absurdní a směšný, punkový pravidla, podobně jako debaty a hádky o tom, co je a co není punk, jako osočování kapel, že tahle ho hraje a tahle ne a přivlastňování si tohoto stylu. Směšný jako možnost si koupit správnou punkovou módu v těch správných punkových obchodech, správně se punkově vystylovat, hlavně, aby to bylo dle těch „punkových pravidel“ správně a v pořádku... Směšný jako mylná domněnka, že pankáče dělá jeho vizáž... A povětšinou to pak bohužel vypadá, jako by u nás převládal názor, že punk znamená se ožrat jako prase, někde se vyválet a všechno negovat. Punková kapela pak nesmí být známá, natož aby jí třeba hráli v rádiu a nedej bože, aby se třeba líbila jinému publiku, než „punkovému“. Prostě typický český „prasopunk a alkopunk“, což je strašný a šílený... Jenže takhle to na nás v našich končinách bohužel povětšinou působí a je to bohužel hodně smutný... Píše se ovšem rok 2015 a nejen pro nás, přesně jak se zpívá, „je punk jinde“. Jako každý hudební styl se přirozeně vyvíjí a přibírá moderní prvky, jako životní styl a názor se víc než kdy jindy zajímá o práva zvířat, podporuje vegetariánství a veganství, respekt k přírodě, ale i vymezení vůči totalitě, nesvobodě, projevům rasismu... Minimálně takhle ho vnímáme my a tohle pro nás znamená. Je to pro nás životní styl,

naprostá svoboda ve všem, včetně muziky – prostě volnost a v hudbě pak možnost si především dělat, co chceme a hrát si, co chceme, bez pravidel a hlavně těch hloupých vymezení a škatulkování, co je a co není punk.

Rozhovor 5. – Vladimír „Savec“ Šťástka (Visací zámek)

Vladimír Šťástka působí jako baskytarista skupiny Visací zámek.

Otázka 1.: Jako punkáče co mají rádi Visáče.

Otázka 2.: Myslím, že myšlenek je v naší tvorbě přešel. Co se politických idejí týče, tak my se necítíme být politiky, takže to snad neděláme?

Otázka 3.: Celkem nic hrozného. Hlavně osobní svobodu a možnost realizace.

Rozhovor 6. – Jan Dousek (Pochcaná Ruka, BlankOut)

Jan Dousek (19 let) je baskytaristou skupiny BlankOut i bubeníkem skupiny Pochcaná Ruka, punkrockové garážové kapely z Kolína.

Otázka 1.: Naše publikum je velmi pestré. Koncertujeme v různých krajích a všude jsou jiní lidé. Většinou jsou to pohodoví lidé!

Otázka 2.: Jo! Hlavní myšlenkou je odmítání jakékoli politiky!

Otázka 3.: Hudba, životní styl. Pro mě je hudba život. Hlavně ta punková!

Rozhovor 7. – Petr Hošek (PLEXIS)

Petru Hoškovi a jeho osobě byla věnována pasáž v kapitole o skupině PLEXIS. Pokud je někdo z naší scény inkarnací Sida Viciouse pak je to Petr Hošek, zpěvák a baskytarista skupiny PLEXIS.

Otázka 1.: Naše publikum je super, i když, tam občas najdeš nějakého cvoka, nevdá.

Otázka 2.: Do našich textů zásadně žádné politické ideje nevkládáme, zpíváme o tom, co jsem prožil.

Otázka 3.: Punk je pro mě všechno.

Rozhovor 8. – Daniel Jeník (Cacophonia)

Daniel Jeník byl baskytaristou dnes již neexistující kapely Cacophonia.

Otázka 1.: Lidé, kteří se chtějí bavit a často podpořit věci, které na diskotékách a jiných akcích není možné....na punk/hardcore akcích je free atmosféra, žádné násilí a podobné zlozvyky dnešní mládeže:)

Otázka 2.: Jsou kapely, které svojí imagí jsou k nepřehlédnutí. Ty ale často dbají jen na to, jak vypadají, v textech jejich názor už tolik neslyšíme....písni o alkoholu a děvčkách je už více nežli dost.... pak jsou kapely, kde hrají obyčejní lidé a z jejich textů lze vyčíst nespokojenost k věcem, které jim nejsou lhostejné viz naše politika. Tak zvol si svého kata,jen pobídneš k činům.....

Otázka 3.: Dnes už těch old punkerů není moc. Jinak punk je pro mě ve stylu D.I Y...něco vytvoř,pomoc,zachovej...pomocí party lidí kteří možná vzhledem nevypadají jako Vy ale mají srdce tam kde má být.....neplet'te si fet s punkem!!! Punk může být úplně normální člověk.....

Rozhovor 9. – Jakub „Sádlo“ Seidl (Pochcaná Ruka)

Jakub Seidl je zpěvákem mladé punkrockové garážové skupiny Pochcaná Ruka.

Otázka 1.: Naše publikum je hodně různorodé, naše koncerty navštěvují již od pohledu levicoví punkeři, apolitičtí či levicoví skinheadi či normální lidé, které jen baví poslouchat hudbu a bavit se.

Otázka 2.: Myšlenky se do hudby samozřejmě vkládat snažíme, pokud to ovšem není skladba jako Alkoholik a podobně. Punk byl vždycky trochu politicky zaměřený, a ani naše kapela není výjimkou, nepovažují nás ani za levicovou ani pravicovou kapelou, jen dáváme v textech najevo svůj nesouhlas s politickou situací v naší zemi.

Otázka 3.: Punk vnímám jako určitý postoj ke všemu, k životu, k přátelství, politice, hudbě a dokonce i práci. Nedávno jsem měl možnost vidět dokument Kmeny, kde byly představeny dva extrémní náhledy na punk. Z jedné strany alkoholik, nezaměstnaný a nemocný Hošek a z druhé strany ultra straight edge vegan Vincour. Ani s jedním z nich prostě nesouhlasím a to je na tom punku to hezké, každý si v tom najde to svoje a nedá se to nijak definovat, všechny nás ale spojuje hudba a to mám rád.

Rozhovor 10. – Štěpán Křivka (Cacophonia)

Štěpán Křivka dříve hrál ve skupině Cacophoni, v současnosti je členem skupiny Plán to kill.

Otázka 1.: To je hodně rozmanitá otázka, když nad tím přemýšlím. Každý je jiný, někdo je radikálnější fanoušek a někdo zase spíš jen tak kouká a myslí si své. To je opravdu na každém to originální. Publikum se většinou odvíjí od počtu základny a samosebou podle zvučnosti jména kapely. Ale kdybych to měl shrnout, tak to jsou po většinou všechno strašně fajn lidi i když v každé společnosti se najde černá ovce. Mám své publikum rád, je těžké si ho udržet a kord v punku nebo nějakém jeho odvětví jako třeba hardcore. Dneska člověk má obrovský výběr kam vyjít za tou či onou kapelou. Z vlastní zkušenosti musím říct, že jsem se nikdy nesešel s tím, že by nás, tím myslím mojí kapelu někde vřele nepřivítali. Jak jsem psal, mám své publikum rád a vážím si ho.

Otázka 2.: Myšlenky určitě, o tom to přeci je. Někdy to je o citovém a emočním rozpoložení a někdy zase máte takovou či takovou myšlenku. Politické ideje moc rád nemám z důvodu, protože mě to prostě nezajímá a radši se zajímám o texty, které mě nadchnou nebo povzbudí či rozesmějí, strašně bych chtěl něco změnit, ale politický text v písničce to nezmění. Jinak máme pár politicky zaměřených písní, jinak to jsou spíš momentální názory, nálady co se týče textů. Hudbu dělám vždy podle toho, jak se cítím.

Otázka 3.: Punk pro mě znamená asi to co pro český hokej Jaromír Jágr, vzešel z jeho kořenů můj oblíbený styl hardcore a z něj zase thrash metal. Beru slovo punk jako začátek něčeho co změnilo svět, není to pro mě životní styl, je to pro mě něco, díky čemu mám dnes hudbu nesmírně rád. Vážím si ho.

Rozhovor 11. - Ondřej Tichý (Brisk Fart)

Ondřej Tichý je členem skupiny Brisk Fart.

Otázka 1.: Většinou lidi, kteří nejsou ortodoxní pankáči.

Otázka 2.: Myšlenky určitě jo, vždycky je text, který o něčem pojednává. Máme jednu písničku, která je politická, jmenuje se Král. Moc se nám nechce psát o politice. Radši napíšeme něco veselejšího.

Otázka 3.: U nás v kapele je to hlavně o té hudební stránce toho punku, než o stránce punkového životního stylu. Pro nás punk není o tom, že se nutně musíme zpráskat, nebo že

musíme dělat bordel a mít na hlavě číra. To si myslí hodně lidí, že když tohle neděláš, nejseš ten pravej pankáč. Myslím si, že každej pankáč je jinej, ale ideologie pankáčů je podobná.

Příloha B: Rozhovory s publikem

Otázka 1.: Vnímáte nějaké poslání punku? Mají punkové skupiny nějaké poslání? Vnímáte z tvorby punkových skupin politické ideje? (Pokud ano, jaké?)

Otázka 2.: Proč chodíte na koncerty?

Otázka 3.: Jak vnímáte slovo punk? (co pro Vás znamená)

Otázka 4.: Co se Vám vybaví, když se řekne PUNK?

Rozhovor 12. – prodavač stánku od kapely Visací zámek

Prodavač obchodu kapely Visací zámek si přál zůstat anonymním. Jeho věk je 52 let a s kapelou jezdí třetím rokem. Povoláním je údržbář, sám o sobě tvrdí, že je Ferda mravenec – práce všeho druhu. Práce se člověk nesmí bát, žádné.

Otázka 1.: Otvírají lidem oči, politika, dění ve společnosti, mít svůj názor, sdělují to lidem skrze hudbu.

Otázka 2.: Jezdím 3 roky – merchandise. Znáám VZ 10 let.

Otázka 3.: Vyhraněným způsobem projevují svoje názory (myšleno kapely). Vyjadřují svoje pohledy na dění ve společnosti, někdy vtípným podáním, aby to lahodilo oku i uchu. Aby to oslovilo chytlavou humornou formou, nadsázka.

Otázka 4.: Veselé účesy, specifické. Revolta proti všednosti, zapšklosti, proti zaprdělosti. Prezident Zeman je podle mě bytostní zaprdělec.

Rozhovor 13. – Tommy Trump

Tommy Trump (25 let) je velmi aktivním punkovým fanouškem. Je členem kapel Black and blue a Bratrova svatba, ale zároveň i autorem hudby a textů pro své i jiné hudební projekty. V minulosti vydával fanzin PunkRockToday, vyšly 2 čísla. Jeho zájmy jsou punková muzika a scéna, dále dílo J. R. R. Tolkiena a jeho žena Jana. Bydlí na pražském Žižkově.

Otázka 1.: Jsou to lidé, kteří vědí, co chtějí, a znají kvalitu. Punk je na světě tak jak ho známe už 40 let, ale přesto se dá stále dělat tak aby byl nový, moderní, aktuální a neotřelý. Moje publikum jsou ti, kteří vytvářejí punk dneška namísto konzumování punku včerejška.

Otázka 2.: Popravdě řečeno se o to vůbec nesnažím, právě tak jako se nesnažím vůbec o nic. Myšlenky a politické postoje jsou aspekty každodenního života, které se promítají ve všem, co dělá každý, ne jen punx, je to spíš podvědomé, ale hraje to svou roli. Dělán, co mě baví a tak jak to dovedu a zvládám, výsledný produkt je mix toho co dávám ze sebe s vnějšími vlivy.

Otázka 3.: Je pro mě velice důležitý, společně s knížkami J. R. R. Tolkiena je pro mě punk jeden ze dvou pilířů mého kulturního zájmu. Zastávám názor, že punk je daleko více než co jiného o módě a muzice. Životní postoj, live style, názory jsou v punku dost univerzální a většina punx žije úplně stejně jako kdokoliv jiný, co dělá punk punkem je móda a muzika. Pokud mi nevěříte, oblečte se podle nejdrsnější punkové módy, natužte si barevnou pilu a jděte se projít městem, pro všechny koho potkáte, budete punkáč a i Vy se tak budete cítit. Slovo punk jako takové nevnímám s nějakou speciální emocií, je to prostě podstatné jméno které pojmenovává něco co je v mém životě zásadní, podobně jako třeba slova: vzduch, hvězdy, láska nebo elfové.

Rozhovor 14.– Petr „Fant’ák“ Fanta

Velmi nadšený fanoušek punku, který se sám podílel na několika hudebních projektech, píše texty i hudbu, ale i hrál jako kytarista a bubeník. První kapelou, kde hrál, byla skupina Náměstek HTS, později i ve skupině Pandořina Skříňka. V současné době hraje ve více kapelách různých žánrů např. skupině Král Kravál, ale v žádné punkové kapele. Pohybuje se na undergroundové scéně, a preferuje spíše menší akce, velké nemá v oblibě. Je ženatý, má dvě děti a pracuje jako realitní makléř.

Otázka 1.: Poslání – pocit sounáležitosti pro lidi sociálně, kulturně, či životním stylem a smýšlením „vyloučené“ z většinové společnosti.

Otázka 2.: Objevování nových, alternativních hudebních nápadů a postupů, názorů a myšlenek v textech.

Otázka 3.: Punk – originální, nonkonformní, provokující projevy.

Rozhovor 15.– Pepéno Vejdělek

Pravověrný punkáč, který zastává klasickou image, z Kutné Hory.

Otázka 1.: Nevnímám to jako poslání. Spíš to beru jako styl mého života a můj život nevidím jako poslání.

Otázka 2.: Kvůli muzice, kapelám, lidem (poznávat nové lidi), kamarádům ... pořádně zakalit, zapařit a vyblbnout se.

Otázka 3.: Punk pro mě znamená svobodu a protest proti společnosti a systému. Dobrá hudba a lidi.

Rozhovor 16. – Lukáš Čákora

Lukáš Čákora právě dokončuje poslední rok magisterského studia na pedagogické fakultě v Hradci Králové. V určité etapě života byl velmi aktivní na punkové scéně, ať již navštěvováním koncertů, ale i pořádáním vlastních akcí. Kromě punku se však v současnosti věnuje i cyklotriatlonu. Sám říká, že punk jej neovlivnil tolik ideově, ale spíše jeho smýšlení o světě, ale i tak to bylo velké ovlivnění. „*Stal se mou nedílnou součástí a kdyby to byl člověk, tak ho za to s díky pozvu na pivo.*“

Otázka 1: Tak pokud to vezmu od konce, tak politika je často diskutované oblíbené téma. Hodně z lidí v našich řadách se zajímá o to co se tady u nás i ve světě děje. Někdy mi přijde, že vzhledem k většině dnešní mladé populace jsme snad jediní. U většiny kapel se i texty písní opírají do politických problémů a zlostí. Smutný je fakt že vše se staví na základě selského rozumu, takže člověk s učňákem by byl vhodnějším zákonodárcem pro náš stát než většina politiků. Punk asi nikdy nezamýšlel mýt nějaké poslání, vznikl jako odpor proti systému, který svými pravidly, zákony a hlavně zásadami zotročoval lidi. I dnes tomu tak je, možná vzhledem k 130 % plnění plánu mediálních společností je to ještě horší. Většina dnešní mládeže takřka bezvýhradně věří tomu, co se v médiích řekne, média jim řeknou co jíst, pít jak se oblékat, co poslouchat, od toho se pak odvíjí, i co je správná politika a kdo jsou ti dobří. Je to dobře vidět třeba vzhledem k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině, kdy nikdo neřeší co se tam opravdu děje, ale každý dá na média bezvýhradně, věří chabým důkazům USA. To je ale do jiné diskuze a jen můj názor. Punk spíše nabízí možnost k diskuzím, v dnešní době i efektivnímu šíření informací po sociálních sítích. I kdyby to mělo být vše, tak je to víc než dost, protože se pracuje s informacemi, které nejsou cejchovány multimédií a nutí k nezávislému přemýšlení.

Podstatou punku bylo vždy, odlišovat se od stáda. Díky tomu záliba v extravaganci a rebeliím. No a jestli mají punkové skupiny poslání? To je těžká otázka asi jak která, záleží na textaři

jestli chce lidi pobavit, něco jim naznačit a nebo sdělit opravdový problém. Ale myslím, že i ti největší blázni ze zatuchlých sklepů, co žádnou zkoušku nedají za střízliva, se oprou určitou kritikou do reality. Na druhou stranu tu máme kapely jako SPS, Inseminačku, NVU a další kde tomu chlapeci dávají víc než jen slova. V tom vidím poslání punkových skupin. Jsou jako písničkáři starých dob, kteří zpívali o špatnostech světa.

Otázka 2.: Tak přeci za kulturou ne?? Tak tady je druhý a pro mě nejsilnější faktor punku a to je pocit jakési rodiny. Do teď mám díky pohybu mezi staršími punkáči, adoptivní punkové rodiče z Blanska a i když už není tolik času na akce, tak jsme stále v kontaktu. I s ostatními to tak bylo, prostě rodinné. Vyrazit na punk koncert nebo festival je hrozně osvobozující. Už cesta je vždy plná příjemná, člověk si vyšlápne v těžkých botkách, okován a s láhví houby, v ten moment spadne veškerá přetvářka, která je nutná pro přežívání ve společnosti, najednou je člověk pro své okolí nula a vyvrhel. No a na koncertech je člověk v přítomnosti lidí co vidí jednou za čas, co má rád, před kterými se nemusí bát nic říci a s kterými nejde o nic víc než zábavu. Poslední nejlepší věcí na koncertech, hlavně na malých koncertech je přítomnost nových a mladých kapel. Vzhledem k hudební nenáročnosti punku je právě toto velice příjemné. Kapely neumírají roky v garážích, než si poprvé zahrají, spíše to funguje stylem „Umíš brkat.... No supééérrrrr....pojd' si s námi zahrát tamhle na koncík. Někdo by řekl blbost, ale proč ne, přijde mi, že si někdy mladou kapelu, co zní hudebně hrozně, jsou nevyzpívání nevyhraní, ale mají to nadšení, užijí víc než ty velké.

Otázka 3.: „Všechno a nic“ Ale jedná se o také mé vlastní definování. Punk je vše protože je to má součást, jsou to lidé, názory, energická hudba, zábava, extravagance, odlišnost, jednoduchost. Nic mám zakotveno k pravidlům a správnostem jak být punk, protože žádná nejsou.

Rozhovor 17. – Pepe Vodička

Pepe Vodička je fanoušek punku a hardcore scény, který často pořádá benefiční koncerty, především na podporu zvířat nebo jiných ekologických témat. Stál u začátků kapely Uterus. Je vegetariánem a velkým odpůrcem neonacismu o čemž svědčí jeho autorské skladba Fuck Off Nazi, Nazi Die!

Otázka 1.:

Myslím, že punk v současnosti žádné konkrétní poslání nemá. Jde o subkulturu, jejíž filozofie spočívá hlavně ve svobodomyšlnosti... Žít si podle svého a nenechat se omezovat

(vzhled, muzika, stravovací návyky, politika a mnoho dalšího), ale zároveň také neomezovat nikoho (barva pleti, národnost, ale i třeba druh - ochrana práv zvířat, a pod...). Určitě, je spousta „politických kapel“. Já osobně rozeznávám takové tři druhy:

- 1) Ryze punkové texty, které jsou proti jakékoli politice. Politika je v nich popisována, jako forma útlaku. (Neplést s anarchismem, nebo anarchokomunismem – obojí je politický směr, kdežto punk jako takový je pouze subkultura; životní styl...)
- 2) Antifašistické texty, které se veřejně staví na odpor proti rasismu, fašismu, nacionalismu a ostatním formám xenofobie.
- 3) Levicové texty – jedná se většinou o anarchistické kapely, které vyznávají anarchokomunismus a s tím spjaté politické směry. Texty se většinou zabývají problematikou ostatních politických směrů, převážně pravice, ale i problematikou práv zvířat, nebo problémům zmiňovaných o skupinu výše.

Otázka 2.: Punkové koncerty pro mne mají takovou zvláštní rodinnou atmosféru. Na takovém koncertě vím, že si mohu téměř s kýmkoli popovídat o čemkoli, protože máme spoustu společných zájmů, a to i když tam třeba většinu lidí vidím poprvé. V neposlední řadě, jde také o možnost potkat se s přáteli, včetně těch, kteří jsou třeba z daleka a jinde než na koncertech se nevidáme.

Otázka 3.: Punk pro mě znamená hlavně svobodu, hrdost, přátelství a zábavu. Nebýt jen ovčí ve stádu a poslušně šlapat, ale umět se postavit za svoje názory.

Rozhovor 18. – Jakub Cecek

Jakub Cecek je známou figurkou punkové scény a obecně undergroundu. Pod jeho vydavatelstvím Cecek records vydává desky mnoho kapel.

Otázka 1.: Poslání punku je dávat společnosti zrcadlo. To, do kterého se společnost nechce dívat. To záleží na samotných skupinách. Jestli hrají pro: nasranost, radost, nudu, pro holky, kámoše, slávu, proti někomu, pro někoho či jen pro sebe, nebo chtějí něco sdělit či změnit. Ano vnímám. Nebýt tupá ovce. Jít proti proudu a být za všech okolností sám sebou.

Otázka 2.: Protože mám rád punkovou hudbu. Koncerty jsou pro mě místo, kde funguje jiná realita. Ne ta virtuální a falešná, ale ta přirozená, i když někdy není zrovna příjemná.

Otázka 3.: Punk je pro mě svoboda. Svoboda znamená zodpovědnost. Po zdraví, rodině je to pro mě nejdůležitější část mého života. Je to můj životní styl.

Příloha C: Obrazová příloha

Obr. 1. – punk U.K.

Obr. 2. – skinheads U.K.

Zdroje vyobrazení

Obr.1. -

https://www.google.cz/search?q=punk&es_sm=93&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=oA0RVefRPMTgOP2ggMAG&ved=0CDcQsAQ&biw=1280&bih=666#imgdii=_&imgrc=wS0TkDD2xYAmyM%253A%3BYzpX3yCu3UHICM%3Bhttp%253A%252F%252Ffc05.deviantart.net%252Ffs27%252Fi%252F2008%252F074%252F0%252F2%252Fpunk_rockers_4_by_FuatYILDIZ.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.playbuzz.com%252Fcrimsonghost10%252Fwhat-kind-of-real-punk-band-are-you%3B900%3B600

Obr. 2.

https://www.google.cz/search?q=punk&es_sm=93&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=oA0RVefRPMTgOP2ggMAG&ved=0CDcQsAQ&biw=1280&bih=666#tbm=isch&q=skinheads&imgdii=_&imgrc=cFcTfffNe6DuRM%253A%3BixZRtDrXnbB8xM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.uncarved.org%252Fgraphics%252Fweet%252Ffromper.jpg%3Bhttps%253A%252F%252Fstorify.com%252FCarterboswell%252Fhskineads%3B400%3B283